

BULETINUL CASA ROMÂNĂ

SEPT.-DEC. 1984

Editorial: "Pe marginea unei victorii electorale" (IJS)	3-5
Colind, N. Novac	6
Mihai Eminescu și epoca sa, Ovidiu Vuia	7-14
Steaua magilor, Volbură Poiană	15
Templul abinelor, D.D. Ichim	16-18
Poem lui N. Novac, Georgia Tennyson	19
Incheiere, Lucian Blaga	20
Amintiri despre Eminescu, T. V. Stefanelli	21-27
La Bucovina, Mihaiu Eminescu	27-28
Ultimul Don Quijote, E. A. Iordache	29
Despre Eminescu, Octavian Goga	30
In Tintirim, Octavian Goga	31-32
Nimic de-açum, Vasile R. Varsavia	33
Carti--Note de lectura: <u>Rev. Scriit. Rom.</u> , Versavia	34-38
<u>English Sect.</u> --(The Princ. of) Self-determination	
& Bessarabia	39-51
Spicuri din presa, IJS	52-62
Stiri de la CRC	63-74
Acknowledgments	75-76
Notes, Judy Smultea	77-78
Subscription Form (English Version)	79-80
Balul unirii (Unification Ball)	81
CRC Calendar	82
The Founders & Member Roster	83
Back Cover--Mihai Eminescu	84

Editorial Board

Eugenia Adams-Muresanu	Foreign Correspondents
Nicolae Cazacu	
Eugen Coban	Angela Comnène
Traian Ocneanu	Dionisie Ghermani
Mihai Olteanu	Dumitru Ichim
Vasile R. Varsavia	Aurelio Rauță
Mircea Rațiu	Emil Vicaș
Rev. Ioan Sirbu	Ovidiu Vuia

SUBSCRIPTIONS: \$5 per year in the U.S.A.; \$7.50 per year in Canada; \$10 per year abroad.

Buletinul Casa Română

- APARE TRIMESTRIAL -

Redacția și Administrația: 124 Montecito
Oakland, California, 94610

Redactor: ILIE SMULTEA

Redactor literar: NICOLAE NOVAC

Anul VII

Nr. 3-4

EDITORIAL

Pe marginea unei victorii electorale

La fiecare patru ani, în prima zi de Marți din luna Noembrie, poporul american își alege un Președinte care înglobează funcțiunea de cap de stat și prim ministru-- în engleză "Chief Executive." Inaugurarea propriu zisă, cu jurământul de credință, are loc la 20 Ian. următor, când noul președinte se instalează la Casa Albă, cu un personal de aproximativ 1400 de consilieri experți și funcționari.--

Deci, accesul și succesiunea la cârma statului american este bine stabilită și instituționalizată. Alegerile sunt organizate și conduse de către partidele politice care, la nivel competitiv, n'au fost nici odată mai mult de două. Democrația americană se manifestă în zilele noastre, prin două partide politice majore--Democrat și Republican. Aceasta însă nu preclude organizarea și lansarea altor grupări politice. La fiecare alegeri sunt o pleiadă de ele: socialist, regional, obsedat de o singură idee (Prohibiționist, Pace & Libertate, etc.) sau produs de o ruptură din partidele majore (Dixicrații sau Mișcarea "Bull Moose"). Aceste partide însă apar și dispar sau rămân minore--mijloc de a exprima un protest în opinia publică.--

Avantajul sistemului de două partide este în primul rând stabilitatea. Un partid este la putere, celălalt în opoziție--fără coaliții și fragmentări care provoacă "crize de guvern." Profesorul Maurice Duverger îl pune pe seama unui factor de dualitate psihologică. Avem o tendință naturală, spune el, să fim "pentru" sau "contra" ceva; iar la guvern suntem obișnuiți să dualizăm--"cei de la putere și cei din opoziție." Economistul Schumpeter susține că partidele minore tind spre radicalism. Or, "în America, radicalismul s'a topit de mult în roastbeef and apple pie."

În orice caz, am fost martori în Toamna aceasta la alegeri prezidențiale care au rezultat într-o victorie strălucită pentru candidatul republican Ronald Reagan. O majoritate zdrobitoare (59% plus) din cei peste 92 de milioane care au votat au exprimat încredere în administrația republicană și au indicat că vor continuarea cursului început acum patru ani cu Ronald Reagan la cârma corăbiei de stat.

Cum și de ce această biruință electorală a șefului republican?

Răspunsul la această întrebare l-am auzit pe unde aeriene și l-am citit în presă. Opoziția democrată o pune pe seama calității de "comunicator" a Președintelui omițând faptele care credem că vorbesc mai convingător decât orice langaj.--

Dar, înainte de a ne pierde în argumentele arenei politice cotidiană să punem o întrebare mai generală: "ce fel de persoane sunt alese la preșidenția St. Unite?"--Mă voi mărgini la două surse autoritative care s'au ocupat de această întrebare. Unul este James Bryce, celălalt Harold Laski. Ambii profesori englezi, cu lucrări și reputație de cunosători ai sistemului american de guvernare. Primul susține că numai politicieni de mână a doua sunt aleși la preșidenția St. Unite. Al doilea, dimpotrivă, argumentează convingător că momentele de criză în istoria Americii au scos la

suprafață conducătorii cei mai capabili. Inclinația mea este în favoarea ipotezei Laski și cred că în urma războiului din Vietnam St. Unite a intrat într-o perioadă de triplă criză: economică, de strategie militară și morală. Cea economică s'a manifestat și a crescut în a doua jumătate a decadelor anilor '70 în formă de inflație, șomaj și interese bancare mari. Criza militară a fost cauzată de consecința demoralizatoare și reacțiunea negativă la înfrângerea și umilinta din Vietnam. Ani de zile se vorbea de retrageri și reduceri de prezențe militare în diferite părți a le globului iar "coexistența" și "convergența" captaseră imaginația publicului. Semnalul de trezire la realitate a pornit de la Senat cu refuzul de a ratifica SALT II, semnat de Președ. Carter și de Brezhnev. Un duș rece a urmat când Armata Roșie a ocupat Afganistanul.

Poporul american avea nevoie de o nouă conducere și de un nou program să iasă din impas. Campania lui Ronald Reagan a coincis cu dorințele marelui majorității. America voia să-și reia cursul destinului ei de lume nouă, apărătoare a drepturilor omului și a le națiunilor.--

În cursul celor patru ani de guvernare Ronald Reagan a dovedit prin fapte că programul preconizat de el a fost bun și a dus la o stare economică mai bună, la o strategie militară și securitate națională respectată de dușmani și de prieteni și la o reafirmare a valorilor demne de o națiune mare.

La alegerile recente Ronald Reagan n'a fost ales numai de Partidul Republican a cărui membrii sunt cam cu o treime mai puțini decât ai Partidului Democrat. De dincolo de frontierele partidelor politice, majoritatea nezgomotoasă a bunei cuvințe și omenii a vorbit mai puternic decât opoziția. Ea a ales pe Ronald Reagan a cărui perzistență în apărarea valorilor tradiționale - nu numai naționale ci internaționale și umane - a fost recunoscută și răsplătită.--

Îi urăm succes și împlinire pe calea pe care s'a întâlnit cu destinul națiunii americane.

Colind

Pentru Dora Lu

S'a deschis o poartă'n cer
Flori de măr și Lerui-Ler
Că un Inger a plecat
Cu steaua la colindat . . .

Singur, singur, singurel.
Prin omăt, noapte și ger,
Ni se-oprește la fereastră
Nasterea să ne-o vestească.
Să'ne spuie de Hristos -
Mesia cel luminos;
Care'n iesle s'a născut
Si'n scutece s'a'nvăscut . . .

Să ne spuie cum din munți.
Coborau ciobani cărunți
Să se'nchine Pruncului -
Pruncului și Mamei Lui.
Lângă ieslea cea de lemn
Din grajdul din Betlehem . . .

Domnul l-a trimis de sus.
Să-l vestească pe Iisus
La copii cuminți ca tine
In seara de Mos Ajun, -
Ingerul meu mic și bun
Cu ochi rupți din cerul sfânt.
Cum nu-s alții pe pământ.
Cu suflet de crin și nea
Si cu trup de viorea . . .

Pe raze de Lerui-Ler
Mi-a trimis cu tin' din cer.
Bucurie, Dumnezeu -
Dora Lu, Ingerul meu! . . .

Nicolae NOVAC

OVIDIU VUIA:

MIHAI EMINESCU ȘI EPOCA SA

MEMORIEI PROFESORULUI, D. POPOVICI,

Aproape toți exegeții lui Eminescu sunt de acord asupra principalelor izvoare ale educației poetului și gânditorului: cultura antică, romantismul clasicizant german alături de care nu pot lipsi Byron (D. Popovici) sau Leopardi, cât și filozofia lui Kant și cea idealistă reprezentată de Fichte, Schelling și Hegel, Schopenhauer ocupă un loc aparte cum bine se cunoaște.

Având în vedere că în anul 1830 se considera romantismul ca și încheiat, încadrarea lui Eminescu, născut în anul 1850 a dat multă bătaie de cap celor mai mulți cercetători ajunși la concluzia că poetul român ar fi ultimul mare romantic al literaturii universale, mare dar oricum întârziat și oarecum scos din circuitul contemporaneității sale.

Nu pot să împărtășesc acest punct de vedere, aproape unanim acceptat fiindcă dacă ar fi așa ar însemna că Eminescu ar corespunde unui fel de absent, chiar mare, din istoria omenirii.

Deși despre această chestiune s'ar putea scrie cărți, mă limitez să abordez doar două probleme.

În primul rând insist asupra influenței lui Schopenhauer din care s'a fost reținut doar pesimismul filozofului german, trecându-se peste alte părți mult mai importante, cel puțin după părerea mea.

Arthur Schopenhauer susține că lucrul în sine kantian este reprezentat de voința oarbă de a trăi, ea pune în mod absurd în mișcare mecanismele vieții și ale istoriei. Aspectul acesta exprimă doar o față a sistemului filozofic schopenhaurian și în fond consacră ceace mai fiecare știe asupra inutilității existenței de fiecare zi, asta o putea citi Eminescu mai bine în cartea evenimentelor din jurul său--vezi geneza lui Mortua est--și nu neapărat în filozofia lui Schopenhauer.

Ceace neapărat constituie cealaltă realitate a sistemului filozofic schopenhaurian este modul prin care individul uman se poate retrage din acest orb mecanism pus în funcție de impulsul voluntar al vieții, numit mai târziu de Bergson elan vital, și anume prin artă și asceză. Totodată se conferă un rol deosebit geniului și trăsăturilor chiar fizice prin care poate să fie recunoscut.

Dând artei o poziție atât de importantă, scoțându-o din domeniul faptelor diurne, Schopenhauer ajunge să se întâlnească cu dușmanii lui, idealistii Schelling dar mai ales Hegel, ultimul în Estetica sa consideră arta alături de religie și filozofie, ca pe un mijloc de însușire al Absolutului deci ca o altă apropiere de lucrul în sine kantian.

Prin aceste noi perspective și numai prin ele, câștigă așazisul pesimism schopenhaurian teren, reușind în anii lui Eminescu să înlocuiască--cum bine observă Liviu Rusu--aproape cu totul ceace se înțelege sub denumirea de hegelianism.

Astfel, gândirea lui Schopenhauer reprezintă nu numai filozofia predilectă a lui Eminescu dar și a unei anumite intelectualități contemporane lui, unind sub egida ei spirite total diferite de ar fi să-i amintesc pe Maupassant, Richard Wagner sau Titu Maiorescu. Pe Nietzsche nu l-ași pomeni aici. Pe lângă că e dintr'o generație mai târzie, schopenhaurismul său îl duce la o teorie antischopenhauriană repetând cu aproximație relația dintre Schopenhauer și Kant. În ce-i privește pe

ceilalți mai sus citați fiecare își descoperea în filozofia lui Schopenhauer răspunsul după firea sa și înafară de primul, ceilalți doi, nu s'au oprit, cu precădere la pesimismul schopenhaurian.

Ce deosebea celebrul "mal de siècle" romantic de noul rău al secolului? Ceva foarte simplu de definit. Pe când la romantici, pesimismul ținea de o stare sufletească subiectivă de multe ori Weltschmerz denotând o poză, la ceilalți izvorăște dintr'o anumită stare a societății, împrumutând forma revoltei sociale. Pe scurt epoca era dominată de scientismul lui Darwin transpus în filozofia pozitivistă a lui A. Comte iar în literatură prin metoda experimentală a romanului lui E. Zola sau a veristilor. Pe-atunci se afirma și Marx cu al său Capital dar aici dreptate are L. Arcade că în anii 1850-1880, A. Comte era mai vizat decât Marx, întocmai cum astăzi primul este aproape uitat pe când al doilea, bravul Marx, aplicat într'un regim de stat utopic, face să se schimbe raporturile între ei considerabil în favoarea autorului manifestului comunist.

Societatea burgheză la apogeul ei de dezvoltare preconiza dominația materiei și a tehnicii, favorizând perpetuumul mobil al luptei pentru existență--glorificată mai târziu de Nietzsche--din rândurile căreia arta era din ce în ce mai expulzată exact ca în perspectiva pesimistă a lui Schopenhauer. De-aici apare protestul apoi izolarea artiștilor, întărind crezul artei pentru artă atât de îndrăgit de Maiorescu cel ce căuta încă să-l împace pe Schopenhauer nu cu Hegel cum susține Tudor Vianu ci cu...Aug. Comte. Din aceste premise se va naște curentul estetismului, apoi parnașianismul, simbolist și hermetic arta nouă, a carei calificare de decadentă nu mai are înțeles

SCHOPENHAUER

MAUPASSANT

R. WAGNER

CH. DARWIN

decat cel mult istoric, termen al academismului uscat și tiranic.

Toate aceste caracteristici le putem evidenția fără nicio greutate, la cel ce ne interesează, M. Eminescu. Cine ar îndrăzni oare să afirme că pesimismul său este unul prefăcut, constituind o poză romantică? Inafară poate de cei ce nu-i cunosc deloc zbuciumata viață.

Izolarea lui Eminescu nu este una din boală sau mizantropism ca la Leopardi ci provocată de semenii lui robi ai viciilor voinței de a trăi cum stau ca exemple Satirile și Scrisorile sale.

Originea pesimismului său schopenhaurian ne-o dă clar chiar poetul, într'un articol de-al lui din 1888 apărut în revista Fântâna Blanduziei: "Însă tocmai această critică merituasă a frazeologiei deșarte (e vorba de critica filozofiei idealiste de către Schopenhauer n.n.) a descoperit și contradicțiunea constantă între ideile noastre și formele civilizației, ne-au descoperit necesitatea de a trăi în mijlocul unor instituții ce ni se par mincinoase și ne-au făcut pesimiști. În acest conflict pierdem deseori bucuria de a trăi și dorința de a lupta: aceasta e izvorul relei dispoziții care muncește pe oamenii culți din mai toate țările."

După cum se vede am urmat întocmai litera de gândire a poetului astfel că nu din cine știe ce zel filozofic ci datorită stărilor sociale nepotrivite și-a găsit poetul nostru mulțumirea în sistemul schopenhaurian, care nu este propriu zis o influență hotărâtoare cât mai mult catalizatoare cum o numește Lucian Blaga și astfel de influențe s'au manifestat și la Wagner sau Maupassant.

Preocuparea lui Eminescu pentru perfecțiunea formei îl apropie atât de canonul lui Polikletes și a Partenonului atenian cât și în aceeași măsură de idealul contemporanilor Flaubert sau Ch. Baudelaire. Ultimul scoate în Florile răului, din cele mai joase manifestări ale vieții, forma lui Venus din Milo a

Birth of Venus, by Sandro Botticelli, is one of the most famous paintings of the Italian Renaissance. Botticelli gave the beautiful goddess of love a graceful, smooth elegance in a classical landscape.

cuvântului, visul de piatră, Frumusețea. Ca la Eminescu și la Baudelaire, procesul creator al Demiurgului, purifică prin poezie, aurul curat de zgura pesimismului întunecat. Până la urmă opera lor se ridică la fel ca o pasăre de foc, spre înălțimi, neatinse înălțimi.

Un asemănător cult al formei îl vom găsi și la alți contemporani ai lui Eminescu, precum Leconte de Lisle, Heredia, Th. Gautier, Mallarmé. Dintre pictori l-am aminti mai ales pe G. Moreau, cu viziunile sale onirice redescoperit ulterior premergător al suprarealismului.

Eminescu face să sune în versul său în primul rând cântul îndulcit cu dor de moarte al cornului mioritic ceace i-a conferit și îi conferă calitatea de a fi primul mare poet modern al Românilor, din el se recunosc născuți, Ion Barbu hermeticul, alături de simbolistii Anghel, Minulescu. Bacovia, autohtonistii Nichifor Crainic, Blaga, Vasile Voiculescu, Radu Gyr, făuritorii poeziei patriotice Oct. Goga și Aron Cotrus, cât și toți ceilalți dintre care mai trebuie amintit cel puțin Al. Vlahuță.

A doua problemă este tot atât de importantă.

Ii revine meritul lui D. Popovici de a fi relevat faptul că Eminescu este un reprezentant strălucit al curentului prerafaelit, contemporan lui în Anglia, precedat în Germania de nazarinenii lui Owerbeck, cei ce în mănăstirea părăsită San Izidoro din Roma au început să picteze ca Perugino și Rafael.

În anglia Dante Gabriel Rossetti și elevii săi, adunați sub consemnul fraților prerafaeliți, avându-l teoretician pe John Ruskin și pildă pe antecesorul lor W. Blacke, preconizau o reîntoarcere la arta de dinaintea lui Rafael artă bazată pe credință și sinceritate de sentimente, manifest evident îndreptat contra școlii academice și a societății pe care academia oficială la o reprezenta. Din nucleul acestei mișcări s'a născut mai tarziu estetismul, simbolismul și hermetismul, întrun cuvânt arta madonă.

Desigur cum arată D. Popovici nu este vorba de o influență directă ci de rezultatul comun al unei trăiri în aceleași idei ale timpului, Eminescu cu toate notele sale romantice se arată în primul rand un poet al epocii sale, ceace chiar dorim să demonstrăm.

D. Popovici analizează prerafaelitismul eminescian din poeziile Christ și Epigonii, lucru ce rămâne de-acuma un bun spiritual câștigat, de necontestat.

În cele următoare ași dori să merg chiar la sursa denumirii de prerafaelitism respectată doar pe hârtie, cum se întâmplă în astfel de cazuri, de Dante Gabriel Rossetti, pictorul poet și poetul pictor.

Dacă ne referim la prerafaelitism în adevăratul înțeles al cuvântului, suntem obligați să zăbovim asupra quattrocentoului italian, premurgător lui Rafael, și cu precădere asupra idealului feminin al acestei epoci.

Fie că-l luăm în discuție pe Fillipo Lippi reprezentându-o pe Lucrezia Buti în dansul Salomeii, fie pe Andrea del Sarto cu soția lui Lucrezia di Baccio del Fedele în Maria del Sacco, sau pe Botticelli pictându-o pe Simonetta în Primăvara sau Venus născând, femeia personifică un tip idealizat, beatificat, ridicat de pe soclul pământesc în lumea ideilor platonice de unde armoniile și gingășia celestă a acestor ființe, prezente și în Madona din versurile eminesciene de atâtea ori. Prototipul fecioarei întrupând pe Venus a cerului îi avem încă prezent în pânzele lui Rafael și Correggio, citate de

poetul nostru, cât și la Leonardo da Vinci pictorul din Cezara. Tițian și școala venețiană vor răsturna modelul femeii de până atunci, înlocuindu-l cu un tip senzual așezat între amorul profan și divin, crezul cinquecentoului.

Canonul propriuzis al prerafaelitismului este moștenit, îl găsim la Dante și Petrarca iar aceștia se recunosc urmașii întemeietorului dulcelui stil nuovo, Guido Guinzelli. Poetului Guinzelli mort în exil la Verona în anul 1276, Dante, cu toate păcatele lui omenești îi acordă un loc în Purgatoriu nu departe de Paradisul pământesc și îi adresează cuvinte de mare laudă. "Mi-ești drag, răspuns-am pentru cântul tău/ ce'n limba noastră va fi'n veci slăvit/ Cât va să țină obiceiul său." (Trad. E. Boeru).

Poetul bolognez Guinzelli în poezia sa Iubirea'n cei cu suflete alese" dă un fel de manifest al dulcelui stil nuovo," declarând iubirea dintre bărbat și femeie ca un mijloc de purificare și înălțare. În concepția sa poetică precum aflăm din versurile traduse de E. Boeru: "Femeia cea frumoasă virtuți purtând în ochi, ar fi cu cale/ la fel să-l fericească/ pe cel ce-i dă de-a pururi ascultare/" femeia devine la dona angelicata, femeia înger, declarând deschis "cu solii împărăției Tale/ ea semăna."

La Eminescu am arătat și în altă parte, acest tip de femeie-înger donna angelo se prezintă ca un fel de obsesie a inimii sale. Să cităm dintr'o poezie scrisă înainte de epoca vieneză, La o artistă, în cinstea Carlotei Patti sora celebrei Adelina Patti, pe care Eminescu a avut ocazia să o audă cântând la București în 1869. "Dar astăzi poetul cu inimă'n ceruri,/ Răpit d-a ta voce în rai de misteruri,/ S-aduce aminte că'n cerul deschis/ Vazut-a un geniu cântând Reveria,/ Pe-o aripă de aur, c'un Ave Maria-/ Si'n tine revede sublimul său vis./

De bună seamă în această strofă viziunea paradisului dantesc strălucește în ochii tânărului poet. Întâlnirea dintre cele două mari spirite am semnalat-o când am analizat Rugăciune de Eminescu, de fapt Ave Maria poetului român.

În basmul cei l-ași spune ei, compus între anii 1869-1871 la Viena, tabloul donei angelicate este tot atât de clar expus: "Sta un înger cugetand,/ Si-a luat aripa-i de aur/ Si trecand mana pe ea/ A nceput a răsuna/ Raiul... luncile de laur/ De-un bland Ave Maria." /Dus până la capătul raului cu scantei din paradisul lui Dante: "Acel înger... Fața pală,/ ochiul negru, păr bălai L-am văzut-o stea regală,/ O lumină triumfală-/ Și de-atunci îl iubesc, vai!../ L-am căutat în astă lume/ Pan 'ce viața-mi se pierdu/ Sufletu-mi se abătu.../ Și-atunci te-am văzut: minune!/ Acel înger ai fost tu."

Am citat aceste două poezii din tinerețe ale poetului când influențele străine încă sunt excluse, cel puțin parțial, tocmai pentru a demonstra cât de caracteristic este ființei lui Eminescu, preraphaelismul semnalat de D. Popovici, inrudirile cu Guido Guincelii și străluciții lui urmași Dante și Petrarca, nu sunt influențe livrești ci mult mai profunde ies dintr-o matrice creatoare--viziune a destinului uman--comună. Datorită acestui preraphaelism, romantismul lui Eminescu primește culoarea stilului contemporan, prin iubire Eminescu învinge perspectiva sumbră schopenhauriană, dă un rost artei și ascezei în spirit, definite în ultimele versuri ale poemului Rime alegorice: "Iubirea ta-i viață -a ei iubire/ E viață iar și iar de omenire./ Voința ei ș'a ta de se împreună/ Atunci e suflet în întreaga fire."/

Iată una din modalitățile de a ieși din făgașul pesimismului disperat: Iubirea ideală eminesciană.

În încheiere am spune că în Eminescu se întâlnesc toate curente ce țin de poezie: romantismul, clasicismul, preraphaelismul cât și estetismul poeziei moderne.

M. Eminescu, cel mai mare poet al Românilor, este artistul total, izvorul sfânt al poeziei românești de totdeauna.

— OVIDIU VUIA

STEAUA MAGILOR

de: VOLBURĂ POIANĂ

Pe cerul nopții s'a ivit o stea
Mai vie decât celelalte toate,
Pe cerul nopții lumina o stea,
Argint curat de raze 'mprăștia
Și parcă tot mai mult s'aprozia,
De drumurile noastre 'nsângerate.

Când o văzură înțelepții magi
S'au bucurat cu bucurie mare
Când o văzură credincioșii magi
Au pus merinde grabnic în desagi
Au sărutat, acasă, pe cei dragi,
Și au pornit spre răsărit de soare.

În ieslea oilor s'a intrupat
În chip de prunc dumnezeescul tată
În ieslea oilor s'a intrupat
La stâna unui om sărac, în sat,
Și magii pruncului s'au închinat
Cu suflet bun cu inimă curată.

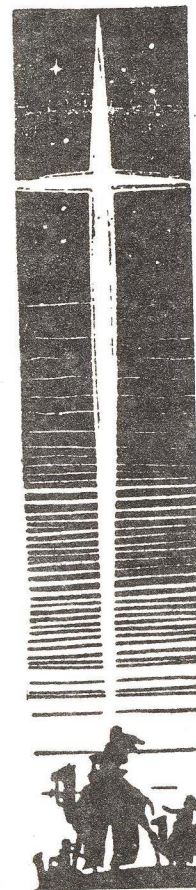
Bogate daruri magii i-au adus:
Un bulgăre de aur, și tămâie.
Bogate daruri magii i-au adus:
Mirositoare smirnă, lui Isus,
Ca să-i sfințească har ceresc de sus
Și harul sfânt cu dânsii să rămâie.

O, steaua împărăției lui Hristos,
În suflet o purtăm și noi, mic și mare.
Dar steaua împărăției lui Hristos
S'a îngropat în valul furtunos
De patimi și de cuget ticălos
Ce bântue, — urlând în fiecare.

Cum caută minerii în pământ
Să afle aur și argint să scoată
Cum caută minerii în pământ
Așa să căutăm, plini de avânt,
În sufletele noastre; aur sfânt,
Să-l desgropăm, bucată de bucată.

Și dacă aurul nu e curat:
Să-l curățim de piatră și de zgură,
Și dacă sufletul nu e curat:
Să-l curățim de patimi și de ură,
Să împlinim ce spune la Scriptură:
Cuvântul lui Hristos, adevărat!

Și astfel, inoți, vom birui
Durerile vieții trecătoare.
Și astfel biruind ne-om înnoi
În suflet, iar pe cer va străluci
Lumina stelei ce nu va peri
Nici în viața lumii viitoare.

DUMITRU D. ICHIM

TEMPLUL ALBINELOR

Înainte, pe masă era o făclie. Cum se depăneau păduri de păduri, cu toamnele lor bizantine de aur și lumini, cu luminișuri de liniște și rouă pe unde duhul meu rățăcea tânăr ca muntele.

Lumânarea o priveam ca pe un templu zidit de albine, hexagoane de străluciri în vistierie, în mijlocul căruia--doi tineri îmbrățișați într'un psalm--și lumina cântând gregorian absidelor mele.

De când nu ai mai stat în fața făcliei? În ușa templului puteau să apară cei care te urmăreau pe la colțuri de gând și apoi pașii lor începeau să se audă...pe masă--ceasul! De unde o fi apărut? O fi aminul din fumul făcliei? L'am întrebat:

-- Prietene, ce faci aici?

-- Săp o groapă. Ii auzeam hârlețul scrâșnind în pietrișul meu, nu îndrăzneam cuvântul, cuvântul poate învia morții dormindu-și lumina în piatră și totuși riscul e mare, pașii s'au topit și au curs undeva:

-- Cui săpi groapa?

-- În-tu-ne-re-cu-lui!

-- Te pomenești că și tu ai fi din neamul luminii și l-am împins printre chitanțele de plată, băjbâind după făclie.

x x x x x

În fața ceasului am pus făclia, curățind pietrișul de pe strănile de ceară, de pe straietele icoanelor, de pe sfânta masă și aprinzându-o priveam la groapa ceasului. Neterminată. Liturghiile făcliei au început din nou. În pragul templului un om.

-- Tu cine ești?

-- Cel care curăță lămpi. Am auzit că ai o făclie stinsă și am venit să o cumpăr. Suflă în ea să mă apropii.

-- Ceasornicar moșit-am fost să fiu.

-- La ceasuri nu te pricepi?

-- Ai putea să-i curăți lămpile?

-- De mă ajuți. Stinge făclia să vedem lămpile ceasului mai bine.

-- Lampagiule, mi-e somn. E târziu. Tu te pricepi la gropi? Poți infunda groapa asta?

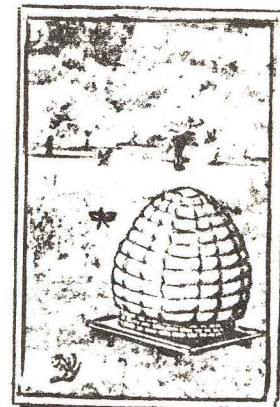
-- Dar nu e groapă de ajuns. Cineva din lumea de dincolo te iubește prea mult și a furat din ceas. Hai să stingem făclia, rogu-te! Încearcă să uiți, apoi împrumută un somn dela cineva, și eu voi săpa până la cântatul cocoșului de dimineață, până când avortonul acesta va fi groapă cu adevărat.

-- Dacă nu stingem făclia ce se întâmplă? Nu poți lua și alte forme ca să lucrezi fără să-ți pese de făclie? Ai auzit de păianjen?

-- De unde îmi știi numele?

-- Ce contează? Eu am stins lumina din frică. Sau poate nu era frica. Era scârba aceea, groaznica scârba de reptile pe care le calci sub călcâi, strecurate pe sub ușă, prin găurile dela telefon, pe după litere, pe după privirea împăroșată ascunsă sub ochelari fumurii. Și când le calci țâșnește din ele coptură și venin.

....apoi m'am trezit cu ceasul. Parcă mai era cineva când am aprins făclia, poate cel ce a împiedecat groapa să ajungă la noțiunea de groapă. Sincer să fiu, nu sunt deloc sigur dacă eu am aprins-o. În

fine, tu ca păianjen ce faci? Imi îngropi groapa asta, ori nu?

-- Țes pânzele, multele, mrejele de pescuit în vânt, în apă, în lacrimă, mai ales împrejurul ochiului, în lagunele urechii pe unde cuvântul..., fire ca umbra de sunet, ca sunetul umbrei.

-- Incepe-le, începe-le!

-- Dar fără făclie aprinsă. Rogu-te, stinge-o!

-- Mi-e somn. Poate și ție. E aproape Miezul-de-Noapte. Aud pe cineva urcând treptele. Cred că este El, cel care irațional mi-a aprins mi-a aprins făclia. Intunecate sunt treptele mele și El trebuie să se urce la templu. Eu am nevoie de groapa ta, El are nevoie de făclie să urce. Mă duc să i-o dau.

x x x x x

-- Mi-ai terminat groapa? Mai e puțin și făclia nu va mai fi între noi..

-- Nu o duce. Stinge-o, rogu-te!

-- Dar el are nevoie de ea și eu de groapa ta, curățitorule de lămpi.

Cocoșii începură să cânte. Era dimineată. Pe pagină nespus de frumoase broderiile neterminate ale păianjenului. Pe scări îl așteptam pe El să-i dau făclia. În lumina ei se vedeau numai câteva sute de spirale ale scărilor. În josul spiralei nevăzute, undeva la picioarele scărilor el plângea cu amar, iar eu am strigat:

--Petre, nu mai avem nevoie de sabie. Urcă-mă scară cu scară, El a fost aici și mi-a aprins făclia!

-- DUMITRU D. ICHIM

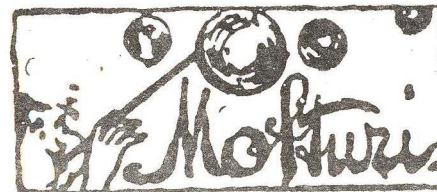
P o e m

Iui Nicolae Novac

Sunt sigur că va veni o zi
Când mă voi așeza în viață
Ca într'un fotoliu vechi, dar confortabil.
Atunci, voi arunca departe
Pantofii strâmți ai ambițiilor desarte.
Îmi voi slăbi cureaua tuturor obligațiilor
Care acum mă strânge atât de tare.
Îmi voi scoate cravata tuturor ipocriziilor
sociale

Și cu năduf o voi arunca-o în foc
Încetând să mai râd, când îmi vine să plâng
Și să plâng, când îmi vine să râd.
Eliberat astfel de tot ceea ce
Acum mă sâcăie, mă apasă și mă înrăește,
Mă voi aduna în fine.
Și, împăcat cu lumea, cu soarta, dar mai ales
Cu mine însu-mi,
Mă voi strădui să aflu
Care este diferența dintre valoare lui
TOT și NIMIC.

GEORGIA TENNYSON

— Tăticule, ce este o „operă postumă”?

— O operă postumă? E o operă pe care autorul a scris-o după moarte.

— Fetele, de azi nu mai vor să se mărite.

— De unde știi?

— Am întrebat pe foarte multe...

LUCIAN BLAGA

ÎNCHIEIERE

Frate, o boală învinsă ți se pare orice carte.
Dar cel ce ți-a vorbit e în pământ.
E în apă. E în vânt.
Sau mai departe.

Cu foaia aceasta închid porțile și trag cheile.
Sunt undeva jos sau undeva sus.
Tu stinge-ți lumânarea și întreabă-te:
taina trăită unde s'a dus?

Ți-a mai rămas în urechi vreun cuvânt?
De la basmul sângelui spus
întoarce-ți sufletul către pereți
și lacrima către apus.

EMINESCU ȘI SEXUL FRUMOS

Amintirile mele despre Eminescu cuprind în sine numai timpul de la anul 1861 până în prima jumătate a anului 1872 când el părăsi Viena, spre a-și urma studiile în Berlin. Dar și din timpul acesta sunt de scăzut anii când Eminescu, dispărind din Cernăuți, a dus o viață pribeagă, parte ca student, parte ca actor, adică anii din primăvara anului 1866 până în toamna anului 1869. Ca tânăr în vîrstă de 20 de ani ajunge el în octombrie 1869 la Viena și atunci vine cu inima cuprinsă de amor pentru frumoasa sa Eufrosina Popescu și sufletul său e plin de icoana acestei actrițe, care a aprins primul amor în inima lui curată. Dacă ar mai trăi Eufrosina aceasta, ar putea fi mîndră de acest amor cu care, ea înțila, l-a robit pe acela care avea să devină regele gîndurilor înalte și al poeziei române și de cîte ori se va vorbi de aventurile amoroase ale lui Eminescu, se va aminti și numele Eufrosinei Popescu, care din cauza acestei în-lănțuiri a împrejurărilor va trece la posteritate ca și numele mult zburciematului poet.

Amorul lui Eminescu pentru Eufrosina trebuie să fi fost adînc și sincer, căci am văzut că nici în toamna anului 1870 el nu o uitase, ci vorbea cu mult foc și durere despre Eufrosina sa. După aceasta nu mi-a mai vorbit de dînsa, dar nici de alt amor cît timp a mai stat în Viena, și noi colegii, cari eram pururea în contact cu dînsul, nu am prins de veste de vreo altă relațiune amoroasă, cît timp a trăit împreună cu noi. Dar nici alte înclinațiuni trecătoare, sau porniri

senzuale pentru femei nu am observat la dînsul. Cît a fost cu noi în Viena, a rămas copil bun și naiv, care preferă orice altă distracție decît cea cu femeile și dacă se întimpla că colegii săi aduceau vorba despre amoruri și sexul frumos, Eminescu se plictisea și le zicea : „Slăbiți-mă cu prostiile voastre”. Și nu era prefăcută această plictiseală a sa, ci adevărată, căci altfel, cum sunt tinerii, nu se putea ca ei să nu afle o astfel de slăbiciune a lui Eminescu dacă ar fi avut-o în Viena. Cu toate acestea, el ținea mult, nu la femei, ci la femeie. Femeia era pentru dînsul idealul creațiunii, a frumuseții și a perfecțiunii chipului omenească. Era în stare să ne vorbească în imnuri de acest cap de operă al Creațiunii și vorbele sale măestre și pline de însuflețire, electrizau pe auzitori, cel puțin cît timp le vorbea. Eminescu nu fugea de societatea femeilor, dar nici nu o căuta. Dacă din întîmplare se afla într-o astfel de societate, el nu era retras sau urșuz, ci politicos, glumeț și voios. Le vorbea dulce, le făcea complimente, și lucru principal, conversa cu ele totdeauna potrivit cu individualitatea lor, și fiindcă și întreaga sa înfățișare avea ceva tipic și original, câștiga ușor simpatiile damelor. Îmi aduc aminte că tot în anul 1870, cînd locuiam amîndoi în Dianagasse, venind odată cam pe la 10 ore noaptea de la teatru, două dame care mergeau cu vreo zece pași înaintea noastră au fost atacate de un derbedeu. La țipetele lor, noi le-am venit în ajutor și individul a dispărut repede în umbra nopții. Noi ne-am oferit să le petrecem și ele au primit cu mulțumire. Surpriza noastră nu a fost mică, cînd, petrecîndu-le, am ajuns chiar în strada noastră și am aflat că locuiesc peste drum de locuința mea. Din conversațiunea noastră aflase că suntem studenți de la Universitate și străini în Viena. S-au bucurat că locuim în aceeași stradă și că nu suntem siliți să facem un drum mai depărtat pînă acasă. Cînd să ne despărțim, ne-au poftit, spre a ne arăta mulțumita lor, să le facem plăcerea a lua ceaiul la dînsule. Am primit amîndoi cu plăcere și am fost conduși într-un salon foarte elegant mobilat. Pe cînd damele trecuse în două camere laterale spre a-și schimba toaleta, o cameristă așeză o măsuță într-un colț de salon și pregătea de gustare și ceaiul. În cîrînd apărură și amîndouă damele în toalete foarte elegante de seară și ne poftiră la ceai. Acuma, la lumina splendidă din salon, am putut să le obser-

văm mai de aproape. Una, cea mai tinăra, care putea să aibă vreo 25 de ani, era de o frumusețe rară, cu păr blond și ochi mari și frumoși de un albastru fermecător. Cealaltă, care putea să aibă vreo 34 de ani, era brunetă cu ochi mari negri și cu niște gene ce păreau că-i umbresc pelița albă a feții. Era și ea frumoasă, dar mai tăcută, mai liniștită. Înainte de ce ne așezarăm la masă, dama blondă se recomandă pe sine și pe cea brunetă pe care o numea tante. Nu-mi mai aduc aminte de numele lor de familie și mi-a rămas numai numele blondinei, *Eliza*, care făcea pe doamna de casă.

După ceai și gustare s-a încins o conversație așa de animată, de nici n-am știut că trecuse miezul nopții. Ne-am luat apoi rămas bun și între reînoirile mulțumitei lor le-am părăsit. Aceasta a fost întîia dată cînd am fost cu Eminescu în societate de damă și am observat purtarea sa manierată față de ele. El era încîntat de această petrecere și-mi zise că de mult nu a petrecut așa de bine. A doua zi amîndoi le-am făcut damelor o vizită formală. Am fost primiți numai de Eliza, căci tovarăsa ei suferea de durere de cap. Eliza era plăcut impresionată de atențiunea noastră și s-a scuzat că ne primește în toaletă de toate zilele și fără să fie măcar frizată, căci, ne zise ea, se întîrziase frizeza, dar auzind de la cameristă că sunt domnii de aseră, nu face etichetă cu apărătorii ei de ieri, și ne primește ca pe niște vechi prieteni. Era îmbrăcată într-un admirabil capot, lung, de mătăasă albastră-deschisă, gătită bogat cu dantele. Mînecele largi lăsau să se vadă minunatele ei brațe rotunde și albe ca marmora și abia acuma, la lumina zilei, puturăm admira acești ochi mari și frumoși albaștri ca limpezimea cerului cari te fermecau cu privirea lor. Părul era despletit și atîrna în bucle blonde pînă jos de șolduri, ținut după gît numai de o panglică albastră. Cînd se așeză pe scaun, părul ajungea pînă pe covor și razele de soare ce îl atingeau îl prefăcură într-un lung caier de aur. Eminescu sta înmărmurit, fără să zică un cuvînt, și privea cu nesaț această ivire fermecătoare și bogăția de păr ce atîrna ca o mantă de aur pe umerii ei rotunzi. Ea observă tăcerea noastră și privind în ochii noștri naivi și plini de admirație, zîmbi și zise :

— Priviți la părul meu despletit ? V-am cerut scuze că v-am primit astfel. Este pregătit pentru mîna frizei.

Apoi schimbă vorba :

— Sunteți foarte amabili domnilor că ne-ați făcut onoarea a ne vizita și vă rămânem pururea îndatorite pentru scutul ce mi l-ați oferit aseară.

Abia acum se mai desolește și limba noastră și începurăm o mică conservatie în care îi spuneam cât de fericiți suntem că o simplă întâmplare ne-a dat ocazia să facem cunoștința unei dame atât de distinse. În acest moment camerista anunță sosirea frizei.

Ne ridicarăm atunci, iar ea întinzându-ne mîna sa mică, ne zise :

— Vă salut și vă rog a ne mai vizita. Eu și mătușa mea vom petrece cu multă plăcere în societatea d-voastră. Puteți veni și cu colegii dv., despre cari ne-ați vorbit.

Inclină ușor capul și zimbînd ne concedie. Ieșind pe stradă, Eminescu stătu puțin locului și se uită tăcut în zarea albastră a cerului, apoi îmi zise :

— Mă ! Cunoști tu povestea Ilenei Consinzene ? Așa mi-o închipuiesc eu, cum e această damă. Ai văzut ce ochi frumoși albaștri, ce păr bogat de aur are și ce frumoasă e în toate. Parcă-i chip tăiat din marmoră. E în stare să-ți turbure mințile și să te cîndrindă în vraja ei demonică. Nu mă mai duc la dînsa.

Avea dreptate Eminescu, pentru că nici eu nu văzusem ochi mai frumoși albaștri ca aceștia și nici astfel de păr bogat și frumos, dar cît despre hotărîrea lui de a nu mai merge la aceste dame, i-am zis că nu o pot aproba, pentru că ar fi o ofensă să nu urmăm invitații, și am fi trecut în ochii lor ca lipsiți de orice politețe, iar cît despre frica lui de vraja demonică a Elizei, îi spusei că doar el nu-și închipuiesc te că o femeie de frumusețea ei și care e încunjurată de atîta lux, se va arunca îndată în brațele unui biet student. Eminescu rîse acum cu mare gust și-mi zise că am dreptate.

La o săptămînă după aceasta, o vizitarăm iarăși, dar acum luarăm cu noi și alți colegi dintre cari se mai află în viață, Ioan Luță și Samuil Isopescu. Anunțasem prin un bilet vizita noastră și am fost foarte amabil primiți de amîndouă damele. Eliza ne spuse, între altele, că de doi ani e văduvă și că nu de mult petrece în Viena împreună cu mătușa sa, sora cea mai tină a mamei sale, ca să se distreze. A călătorit mult, pentru că mijloacele îi permiteau aceasta. Ne-a vorbit apoi și despre Italia, îndeosebi despre Veneția și am petrecut astfel de minune, căci aranjăram

apoi jocuri de societate, ghicitori, sinonime și declamațiuni umoristice pînă ce propuse una din dame ca fiecare din noi să improvizeze cîte o declarație de amor. Noi, afară de Eminescu, ne-am achitat în mod de tot hazliu de îndatorirea aceasta și am deșteptat o ilaritate generală. Cînd veni Eminescu la rînd, numai ce-l vedem că cade în genunchi înaintea Elizei, care ședea pe un fotel, și ridicîndu-și ochii spre dînsa, începu a-i vorbi. Eliza rîzînd, bătînd în palme și zise :

— Vezi asta mai are aspect a declarație de amor, să auzim !

Eminescu vorbi la început ou sfială, dar apoi tot mai curajos, tot cu mai mult sentiment și căldură, încît am rămas cu toții nedumeriți și ne întrebam ori de face el această declarație în glumă sau serios, căci declarația sa era o adevărată poezie în cea mai aleasă proză, în care cînta și preamărea el frumusețea „acestei ființe încîntătoare, acestei neasemănate de frumoase Venera, înaintea căreia sta ingenuncheat și-i solicita numai o zimbire, o unică zimbire fioros de dulce, precum numai ea o poate avea”. Apoi își plecă fruntea pe brațul ei alb și molatec și sărutîndu-l, se ridică de jos. Noi, zăpăciți, îl admirăm și aplaudăm. Eminescu zimbea. Eliza era mișcată și nu știa ce să zică. Se uita și la noi și la el și, văzîndu-l zimbînd, îi zise cu căldură :

— Domnule, d-ta ai făcut declarația nu pe tonul glumei ca colegii d-tale, ci ai făcut o adevărată poezie. Ori ești un mare artist, ori poet. Ce frumos știi să vorbești. Încă nimeni nu m-a divinizat ca d-ta. Îți mulțumesc și iată îți zimbesc cum ai dorit și acum eu îți întind mîna să o săruți.

— Doamnă, numai frumusețea d-voastră m-a inspirat !

— De, de, ștrengarule ! și-l amenință cochet cu degetul. Ne așezarăm apoi la ceai și gustare și mai că tot timpul cît am petrecut la masă era vorba numai de frumoasa declarație a lui Eminescu. Tirziu noaptea ne-am luat rămas bun și am ieșit. Eu, Eminescu și Vasile Morariu ne-am mai dus la o cafenea și acolo Eminescu, bine dispus cum era, ne-a vorbit încă mult de acest drac și inger de femeie și ne-a spus că în momentul declarației el în adevăr era cuprins de farmecul frumuseții Elizei și că ce a spus atunci era expresia fidelă a sentimentelor ce le-a avut în

ocele momente și nu s-a putut stăpîni să nu sărute brațul alb și frumos ce se alinta molatec pe mătasa roșie a fotelului.

După aceasta am mai fost invitați de cîteva ori la Eliza — căci așa o numeam noi — dar apoi invitațiile se răriră și încetară cu totul, iar neinvitați nu am mai vizitat-o.

Am insistat mai lung asupra acestui epizod din viața lui Eminescu, pentru că a fost înția oară cînd l-am văzut în societate de dame și am observat cît de drăguț știa să se poarte cu ele, și apoi fiindcă mi-a rămas impresia că acest *inger cu păr blond* i-a servit adese ca model în poeziile sale.

În altă societate de dame nu l-am mai văzut în Viena și nici el nu mi-a vorbit de alte dame decît de artista Bogner, care deși era destul de înaintată în vîrstă, strălucea încă prin arta sa și aduna o lume întreagă de artiști, poeți și admiratori în jurul ei. Noi, colegii lui Eminescu, nu avem știre despre alte cunoștințe ale lui cu femei și deoarece eram mai că toate zilele la un loc cu el, și-i cunoșteam viața din fir în păr, am convingerea că n-a avut nici o relațiune amoroasă cu vreo femeie în Viena. Dar nici porniri senzuale sau vițioase n-am observat la dînsul, astfel că înaintea noastră, a tuturor, el trecea ca model de corectitudine și moralitate. Și acum, după ce s-a scris atît de mult despre o viață dezordonată ce ar fi dus-o Eminescu, de viții comise în tinerețe și că boala de care a fost cuprins în urmă ar fi fost o urmare a vițiilor sale sexuale, mă întreb: Pututu-s-a schimba care Eminescu atît de mult după ce a părăsit, în vara anului 1872, Viena, și unde s-a schimbat dacă în adevăr s-a produs o schimbare atît de mare în felul său de a trăi?

Noi foștii săi colegi din Viena și mai cu seamă eu, care-l cunosc din cea mai fragedă tinerețe, am cetit cu nedumerire tot ce s-a scris de vițiile lui Eminescu, dar am rămas un Toma necredinciosul. Înaintea ochilor mei păstrez încă icoana blîndă, senină și inteligentă a lui Eminescu, plin de viață și de sănătate, precum era cînd ne-a părăsit în Viena. Și cînd în toamna anului 1875 m-a vizitat la Cernăuți, era același tinăr frumos, sănătos și plin de viață. Aceeași impresie mi-a făcut-o și în vara anului 1878 cînd am petrecut vreo săptămînă cu dînsul în București și erau atunci în societatea noastră și foștii săi amici și

LA BUCOVINA.

N'oiu uită vr'odata, dulce Bucovina,
Geniu-ti romanticu, muntii in lumina,
Văile in flori,

Riuri resaltande p'ntre stance nante,
Apele lucinde 'n dalbă diamante
Peste campi 'n diori.

Ale sortii mele plangeri si surise
Inganate 'n canturi, inganate 'n vise
Tainicu si usioru,

Tôte-mi trecu pe 'n gandu-mi, trecu pe dinainte,
Anim'a mi-o fura, si cu dulci cuvinte
Mi-sioptescu de doru.

Numai langa sinu-ti geniile rele,
Care mi-descanta firulu vietii mele,
Par' că dormită;

Me lasara 'n pace, ca sê cantu in lume,
Sê-mi visedi u o sôrte mandra de-alu meu nume
Si de stéu'a mea.

Când pe bolt'a bruna tremura Selene
 Cu unu pasu melodicu, cu uhu pasu a lene,
 Linu în calca sa,
 Eolu pe-a sa arpa blandu resunătoria
 Cant' a noptii dulce, mistica cantare,
 Cantu din Valha'a.

Atunci ca si silfulu, ce n'adorme 'n pace,
 Anim'a mi-bate, bate si nu tace,
 Tremura usioru,
 În fantăsi mandre ea si-face cale,
 Peste munti cu codri, peste delu si vale
 Mana a ci doru.

Mana doru-i tainicu colo în spre tine,
 Ochiulu mi-sclipesce, genele-mi sunt pline,
 Anim'a mi-e grea;
 Astu-feliu totu-de-un'a, candu gandescu la tine,
 Sufletulu mi-apăsa nouri de suspine
 Bucovin'a mea!

Mihaiu Eminescu.

NOTA

Am reprodus în fotocopie poezia "La Bucovina" de Mihai Eminescu, așa precum a apărut la pagina 292, în numărul 29 din 1 August, 1866, în revista "FAMILIA", ce, credeți ori ba, apărea în acea vreme în orașul Budapesta, din Ungaria. Și aceasta, ca pur document istorico-literar.

Ultimul Don Quijotte

Te-ai luptat doar cu fantome,
 Plasme albe fără forme,
 Lungi tentacule de floare,
 Din lumini scăpărătoare.

Pe un lujer, alb stigmat,
 Fără glas adevărat,
 S'au'nălțat într'o secundă
 Ochi ce n'au cum să răspundă.

Ochii tăi trîști urmăresc,
 Încercând cei omenești,
 Din petale violete,
 Goana minților încete.

Ești născută într'o sferă,
 Printre plante, într'o seră,
 A unui poet nebun,
 Suflet calm, cinstit și bun.

De-a fost drept când te-ai jertfit
 Pentru patimi ce-au murit,
 De-a fost drept când ai tăcut,
 Gândul tainic n'ai pierdut.

ELISABETA AUFELIA JORDACHE

 *

Octavian Goga:

DESPRE EMINESCU

Cu ocazia dezvelirii unui bust al lui Mihai Eminescu la Sănicolaul-Mare, în ziua de 11 Octombrie a anului 1925, poetul ardelen Octavian Goga, ce a fost prezent la festivitate a rostit un vibrant cuvânt, din care extragem câteva fragmente semnificative:

"Am căutat să desleg în mintea mea rostul tainei: de ce anume prima consacrare de acest fel o dă lui Eminescu tocmai Banatul? De ce tocmai aici, la graniță în fața unei școli secundare din Sănicolaul-Mare răsare fruntea boltită a maestrului? De ce învățători și cete de țărani v'ați adunat cu toții să vă plecați genuchii? Cred că vă înțeleg și pot da răspunsul. Mai întâi, Banatul e țara simțământului artistic, unde cântecul e la el acasă și unde un suflet cald palpită la toate atingerile ca o minunată harfă"...

*

"...L'ați ales pe Eminescu și ați fost pricepuți în alegere. Omagiul pe care i-l aduceți vă face cinste, fiindcă vedeți o înaltă înțelegere a culmilor de pe care vorbește gândirea noastră. Eminescu este și rămâne cea mai strălucită încarnare a geniului românesc. Vremea de atăzi cu toate izbânzile ei îi aparține. A biruit crezul lui. Tot viitorul de dărmare și tot avântul de reclădire țâșnește din fulgerile lui. Prin scrisul lui Eminescu a cerut cuvânt ideea integrității naționale cu toate atributele ei logice"...

OCTAVIAN GOGA

ÎN ȚINTIRIM

În țintirim, la noi în țară,
Movile sunt în lung și-n lat,
O pace mută, funerară,
Te-apasă greu ca un păcat.
În ele taina neființii
I-a prins, sub milostiv zăvor,
Pe toți cîți au mușcat cu dinții
Din țarina durerii lor...

În țintirim dorm munți de lavă
Închiși sub lespezi de mormînt.
Un cuib de ură și otravă
E-n orice bulgăr de pămînt.
Țarina tremură și-nvie,
Căci fiecare fir de lut
Dospește-n el o vijelie
Din cite-n suflele-au bătut...

În țintirim, pe vînt de seară,
Șiraguri umbrele cobor,
Sunt morții care se strecoară
Și prin unghere țin sobor.
Grozavă oaste de schelete,
Nebiruiți răătăcitori,
Ei sfînta răzbunării sete
Și-o-mpart în drum la trecători.

În țintirim, în nopți albastre,
Cînd stelele pe cer s-aprind,
Răsună plinsetele noastre
Și zarea-ntreagă o cuprind.
Înfiorată lunca geme,
De bocet jalnic de femei,
Ce spun din gura lor blesteme
Cînd duc la groapă ghiocel.

În țintirim mai sunt și cete
De nesătui boi de pripas,
Cari rumegă pe îndelete,
Călcînd pe-un mort la orice pas.
Și-n vreme ce sfîrșiți de zile
Noi lingă cruci ne tînguim,
Ei pasc la flori de pe movile,
Ei ni se-ngrășe-n țintirim.

NIMIC DE-ACUM...

Nimic de-acum nu are importanță,
decît o amintire; a satului natal;
voi presupune, -n ultimă instanță,
că-s doar un fir de iarbă pe-o vale
ori pe-un deal.

De ce-aș, mai face parte din viața socială
cînd, bucuros de moarte, n-am nici un dor săfiu?
Vezi, mi se pare, mamă, că m-ai trimis la școală
spre-a învăța să intrucu voie în sicriu.

Nenaște-mă o, mamă, întoarce-mă în lapte
și-n locul meu în lume vibreze alt cumînd,
vomîit să știu că mîna rodește numai fapte
și sunt bolnav de moarte că am ajuns la gînd.

VASILE R. VERSAVIA

VASILE R. VERSAVIA

NOTE DE LECTURA

REVISTA SCRITORILOR ROMÂNI, NR. 20

Editată de Societatea Academică Română, sub îngrijirea redacțională a lui Constantin Nagacevschi și a lui Constantin Sporea, la München, această revistă este cea mai importantă publicație culturală a exilului românesc--o publicație românească de înaltă ținută.

Chiar dacă revista nu are o unitate organică a numerelor sale, care ar decurge dintr-un program estetic ori cultural conturat, prezența unor personalități ale culturii (românești) contemporane ca Ștefan Baciuc, Vintilă Horia, Zău Pană ori Ovidiu Vuia (ordinea e alfabetică și se referă doar la nr. 20 din care, de pildă, lipsește Nicolae Novac și încă alte nume importante), ca și prezența unor cercetători de certă valoare și vocație ca Constantin Sporea sau Ion Popinceanu: prezența acestor nume, zic, dă strălucire revistei și o altfel de unitate ca aceea a piscurilor. Tot așa, prezența unor condeie rare finețe--Alexandru Bădin ("Cartea", "Mademoiselle Crozat"), Cicerone Cernegura (formidabil reporter) ori Ioan I. Mirea ("Gânduri"), sporește valoarea acestui număr dar numai decît trebuie menționată aproape în întregime partea ultimă a revistei, "Negru pe Alb", care cuprinde câteva materiale de excepție.

Poezia din acest număr e ilustrată de poeți foarte diferiți, și ca vîrstă, și ca orizont

cultural-estetic, și ca profesionalitate. Limitele diferențierii le marchează poetul Sergiu Grossu și poeta Florica Bațu.

Iată, "Izvorul" lui Sergiu Grosu, "izvorul cel viu,/ doinitorul/ zglobiu..." care "aleargă hoinar", "cîntă sprintar" și murmură lin" la p. 41, întâlnește de-odată, la p. 49, "Orașul/ trufașul/ cu burse / și curse, / cu-alaiuri/ și vaiuri...", "cu faimă/ de chestii/ și bestii/ umane...", "cu-avide paiețe/ cu țate... s.a.m.d., s.a.m.d. e clădit pe antiteza disueta dintre elementul pur al "naturii naturale", ca să zicem așa și imaginea coruptă și demonică a orașului și a civilizației sale. Imaginile cu care este împodobit izvorul (lin, zglobiu, hoinar, etc.) au fost atît de folosite încît sunt de-a dreptul jenante într-o poezie de azi. Intenția poetului e nobilă de tot însă, fiindcă, preamărește "sublima putere/ și vreve/ sublimul/ izvor/ creator." (p. 52).

În schimb, Florica Bațu semnează cîteva poeme în proză de o pregnantă acuitate a senzațiilor și textele vădesc o pasiune voită pentru formula unei poezii moderniste. Într-o stare în care "Nimic nu mai are importanță" (la P.55) poeta se află "într-o cameră pe care nu a(m) pipăit-o încă" și se gîndește la un băiat care ascultă muzică. În acea cameră ea imaginează gesturi cu adevărat poetice: așterne plecările pe parchet, chemările pe tavan, etc., până când, la un moment dat, încheie excelent: "Alunec pe marginea lui (a tavanului, n.n.) ca într-un coș ciug, în care carii n-au făcut, încă, nici o ieșire".

La p. 57-58, trei poezii semnate de S. Theodoru din care două, "Nebumul" ("Din nebuni, eu mai nebumul/ Hore-ntind așa de unul") și "Blestem", cu o puternică imagine în prima strofă, deși izbutite, amintesc numai decît de Arghezi.

Urmează un grupaj excelent--un eveniment poetic. --al lui Zău Pană. Citez: la "căci nimeni poate dintre pămînteni/ nu este treaz. orele de ceață/cînd vine în fiecare dimineață/ să-împartă

moartea, pe cărări, pomeni". Sau: "Trăiesc cu toți învinșii Europei/ amarul sec de năzuințe vane,/ ca iarna sub polei, pe bărăgane,/ neputincioase turmele de dropii". Sau: "Tîrziu, când pe sub cerul de aramă/ și-or coace rodul, vremile, în foc, îmi voi găsi pe undeva un loc: / cu arma-n panoplie și Zimbetul în ramă...." În loc de orice comentariu, voi reciti din nou aceste poeme cu totul neobișnuite.

Cele două poeme de Stefan Baci, fără a se voi cu tot dinadinsul poezie (în sens tradițional) crează, prin cea mai simplă notație, o lucioasă poezie a faptului real dar paradoxal. Ciudat: un fapt biografic, notat ca atare, dar aparținând unui mare poet, devine poezie!

Dumitru Ichim, ultrafin, zice frumos: "Morții se urcă/ La ghiocel în spate/ Așteptându-ne." Sau: "Pietrificată/ Funia-n opac. Turtur/ Unde-ți sunt norii?" Prea multă cerebrăritate totuși și-un nereținut șmac al epatării poeticești, Doamne, iartă-mă! Ion Mirea, printre altele, scrie chiar așa: "O lăcustă cam bătrână/ a sărit din scai în lună/ pe o stâncă de rugină;/ și cînd a zburat spre casă/ dince avea ea mai frumoasă (s.n.) / și-a găsit cămașa arsă...." O fi!

"Durerea lumii", o scurtă poezie de Dinu Amzar (trad. Radu Budișteanu) cuprinde această imagine memorabilă: "Ca struguri,/ lumea în cîrchine/ pe vrej/ în via altei lumi/ dă rod/" (s.n.).

Proza din acest număr e și ea diversă. Sub titlul general de "Întoarcerea lui Zamolxe" Ovidiu Vuia publică patru proze cum n-am mai citit. Foarte moderne și foarte asemănătoare basmului românesc. O carte de proză de acest fel ar fi o "lovitură" literară.

Eo proză scrisă de un filozof. Aici e și șansa, aici e și riscul. Amintesc de risc fiindcă ultima bucată, "Dăltuitorul de miracole", cade în eseu și eseul e despre Brâncuși... Uimit cum am fost de acest mod al prozei, mi-am amintit de Hemingway: "Ceeace poți spune implicit, nu spune niciodată explicit". (Am citat din memorie). Filozoful a descoperit acest tip de proză, dar el trebuie să se retragă în timpul scrisului. Nu mă pot lungi aici dar freamăt ca-n fața unei descoperiri.... M-a uimit iarăși o coincidență: Zamolxe (Ov. Vuia, de fapt) zice că una din nenorocirile epocii actuale e.... "tirania ideologiilor". (p. 67). La p. 148, Vintilă Horia, scriind despre Nicu Caranica (Poemul 1946), începe astfel: "Actual înseamnă astăzi Zdrobit de ideologii". ...Celelalte proze, semnate de Eugen Popescu și S. G. Theodoru sunt parțial plăcute la lectură. "Juncării lui Moș Bârsan", de Eugen Popescu, e o schiță psihologică interesantă: un țaran, înfundat cu car cu tot și cu boi cu tot într-un loc rău, știe că boiului ar putea trage carul dacă el ar folosi biciul cum se cuvine. Mila însă îl copleșește și atunci el roagă pe niște tineri muncitori să-i biciue boii. Lucrurile se rezolvă cum gândise țaranul, dar el rămâne absolvit de "vinovăția" de a-și fi biciuit boii.

O altă proză, "Directorul general Gaură și boii", de S. G. Theodoru, pune sub condei un subiect foarte real în țară după război. Un tovarăș ajunge director general și trebuie să comande unor oameni cu mult superiori lui. Vorbind cu un subaltern, inginer, directorul general îi mărturisește că nu poate înțelege cum de "puterea dă tractar" e de... cal!

Câteva materiale sunt o sărbătoare a limbii române--atât de chinuite și ea (uneori) în exil: "Anul 1940 de Nicu Caranica" al lui Vintilă Horia, "Întîlnire cu oameni și idei" de Ovidiu Vuia și "Microportrete: Madelaine; Ion Lugoșianu" de Ștefan Baci. Tot așa reportajul "Pe urmele lui Hanibal, în Fenicia lui Burghiba" de Cicerone Cernegura, un minunat reportaj care, prin textul nevăzut al asociațiilor pe care le starneste în mintea cititorului vorbește și de dincolo de text: "Fotografia lui Burghiba se poate

vedea în toate vitrinele magazinelor. Alături de a lui, neapărat și aceea a consoartei sale. Poate pentru că... cumpărăturile se fac mai bine în doi!" (p. 101)

Deseori în publicațiile exilului întâlnești idei și atitudini spirituale vetuste care indică lipsa contactului cu actualitatea culturii și cunoașterii contemporane. Iată dece eseul lui Vintilă Horia "Despre posibila descoperire a unui limbaj anagogic" uimește prin informația vastă în domenii deseori străine scriitorilor, ca acelea ale științei contemporane sau al epistemologiei și logicii simbolice (matematice). Vintilă Horia se întreabă "dacă un limbaj universal e posibil" și dacă "știința ar putea constitui o bază pentru un astfel de limbaj", în fine, dacă cercetarea pluridisciplinară specifică timpului nostru ne-ar putea ajuta să descoperim acest limbaj. Dar imediat autorul observă că limbajul matematic "nu exprimă", ci "numai formulează". Același lucru se întâmplă și în cazul limbajului fizicii sau al logicii simbolice, am adăuga noi, în genere în limbajul științific. Și e interesant că problema deosebirii dintre limbajul artistic (care exprimă) și cel al științelor l-a preocupat și pe un alt român, Pius Servoian, care analizând și stabilind deosebirile fundamentale dintre aceste două limbaje le consideră normale--și ce poate fi mai greu de învins decât ceeace e normal?

Dar poate că un limbaj universal ar putea însemna expresia unei viziuni poetice (artistice) în cazul unui creator hrănit și de cunoașterea științifică--atât cât e posibil--a epocii contemporane.

La urma urmei, chiar un simbol științific ar putea fi folosit în poezie, să zicem, ca simplu cuvânt, spre a obține, poate, un efect stilistic, fie acesta și numai ciudat.

Cel puțin, s-ar obține o ironie față de un limbaj poetic vetust. De exemplu, în loc de "Pe sub fereastră curge un râu", s-ar putea zice, la modul ironic, desigur, "Pe sub fereastră curge H_2O / Sunt lacrimi de-ale mele / Dar sarea lor, iubita mea / Filtrată-i totuși de perdele...

Oricum, din cercetarea unor lucruri mari se obțin câștiguri de netăgăduit.

ENGLISH SECTION

THE PRINCIPLE OF SELF-DETERMINATION AND BESSARABIA

Ilie Smultea

Before we look at the ensemble of the problem called for by the title of the paper, we have to briefly examine the two components of it: namely, (1) self-determination and (2) Bessarabia, in order to determine nature and compatibility to one another.

(1) Self-determination is a concept used in defining the frontiers of newly established nation-states to succeed the disintegrating multi-national empires in Central and Eastern Europe at the end of World War I. It was launched by Woodrow Wilson prior to America's entry into the War. (A clear statement of his intention to apply the principle of self-determination in the post-War international settlement was made in a speech on May 27, 1916 [Thomas A. Bailey, Woodrow Wilson, Chicago: Quadrangle, 1963, p. 333]). The official announcement was made in his address before Congress in the form of the memorable Fourteen Points on January 8, 1918. Three more addresses followed in the same year, in which the American President formulated thirteen additional points, bringing the total to twenty-seven.

(a) What is the origin, nature and purpose of this new concept in international affairs? I shall open the discussion with a definition given by Alfred Cobban, a well-known scholar and widely respected political scientist. He defines self-determination as "the right of a nation to constitute an independent state and determine its own government for itself." (Cobban, National Self-Determination, Chicago, 1951, pp. 45 f.) Simple as it seems, it has immense implications, says Cobban further; "...a whole political philosophy lies behind it."

Cobban is one of the most severe critics of Woodrow Wilson's new and revolutionary approach to international politics and calls it "an explosive principle." (Cobban, National Self-Determination, Chicago, 1951, pp. 45 f.) In his judgment Wilson derived this principle from the French and American concept of democracy, and it was just another word for popular sovereignty. In Cobban's view, self-determination contains in itself the seeds of disintegration if passed to its ultimate conclusion. In the course of his analysis the author raises the question of the nature of this "right," contained in his definition: Is it absolute or qualified? His answer is "qualified"--because it depends on circumstances. Thus, it does not apply everywhere; it lacks universal validity. However, in continuation, he himself qualifies his statement by another question: Can "...any collective entity, such as a nation, be said to have any absolute rights at all? No! They are susceptible to compromise whenever they come into practical conflict with one another, as experience proves that they constantly do." (p. 47) In summary Cobban argues against self-determination as a panacea in the definition of frontiers and sets it on equal footing with, or below, other factors like language and plebiscite.

The British philosopher of history, Arnold J. Toynbee; also minimizes the role of self-determination and argues that

...In Central and Eastern Europe the growing consciousness of nationality had attached itself neither to the traditional frontiers nor to geographical associations but almost exclusively to mother tongues. (Arnold J. Toynbee, The World after the Peace Conference, 1926, p. 18.)

Cobban questions the validity of this criterion as well, pointing out that there are too many exceptions to it.

Another worthwhile principle is to be found in Lloyd George's Memorandum of March 25, 1919, to the Versailles Peace Conference suggesting the allocation "as far as humanly possible" of different races to their motherlands. This human criterion should have priority over and above economic and communication criteria which can be subsequently adjusted.

For Cobban, the conditions within the Roumanian post-World War I frontiers speak against self-determination because

The new Roumania included millions of Magyars and a large body of Saxon Germans, as well as other non-Roumanian elements. (Cobban, National Self-Determination, p. 27)

The best reply to this I believe to be the one given by R.W. Seton Watson:

It is necessary to face the fact that perfect frontiers are unattainable, for the very simple reason that the races are much too inextricably intermingled to allow of a "clean cut" on ethnographic lines...it may be confidently asserted that the more these frontiers are studied in detail, the more obvious it becomes that they represent the best possible compromise between the rival claims of history, geography, race and economics. (The Emancipation of South-eastern Europe, London, 1923, p. 20)

Cobban is critical of the Roumanian delegation which protested against the suggestion to hold a plebiscite in Bessarabia. The Delegation's

counter argument was that the "uncontested autochthonous nation still forms the absolute majority by at least two thirds of the total" and that "the elections shortly to be held in Bessarabia would be the best expression of the will of the Bessarabian people and the most telling of plebiscites." (Memorandum of September 19, 1919, in Facts and Comments Concerning Bessarabia, 1812-1940, compiled by a group of Romanian Press correspondents, 1941, pp. 23 f.) Cobban recognizes that "plebiscite was mainly a defense weapon employed by the defeated powers."

(b) Since at the end of World War I a series of new nation-states were set up, it seems appropriate to briefly consider the meaning of a nation state.

To Cobban a nation is "any territorial community the members of which are conscious of themselves as members of a community and wish to maintain the identity of the community." (p. 48)

Slightly different is the definition given by the French political philosopher Ernest Renan, for whom the lien between individual and his nation is the result of an every-day plebiscite. The member of a nation must continuously renew his loyalty to the group. ("Qu'est-ce qu'une nation?")

The German political scientist F. Meinecke draws a distinction between "Kulturnationen" and "Staatsnationen," states in the national cultural sense and national states in the political sense. (Weltburgertum und nationalstaat, 6th ed., 1922, p. 15.)

In his Reflections on Government, 1942, Sir Ernest Barker defines the state as "a juridically organized nation." (p. xiv.)

More recently, Carl J. Friedrich observes that the nation remains the basic source of legitimacy not only for the rulers of the state

but also for participation in international organization:

Empirically speaking, in light of present reality, a nation is any cohesive group possessing 'independence' within the confines of the international order as provided by the U.N., which provides a constituency for a government effectively ruling such a group and receiving from that group the acclamation which legitimizes the government as part of the world order. Neither folk tradition, religion, nor any other general basis will do, though these may contribute their ordering share in particular instances. ("Nation Building" in Carl W. Deutsch & W.J. Foltz, eds., Nation Building, New York: Atherton, 1966 [pp. 27-32], p. 31.)

From the brief review of some widely recognized historians and political philosophers establishing the existence of cultural nationalities, we would have to conclude that the desire for political independence was a growing reality within the then multi-national states in Central and Eastern Europe. Furthermore, that Woodrow Wilson's concept of "self-determination" met this reality on its march. His was not an empty idea in a vacuum. On the contrary, people could identify themselves with it and greeted it with enthusiasm throughout Central-Eastern Europe and in the Middle East as well. In fact, Cobban himself has second thoughts in the latter part of his book when he recognizes that

self-determination is a formula which sums up a great historical movement.

The practical realization of the formula may have been inadequate or even disastrous, but the forces behind it cannot be disposed of so easily. Nationality and democracy are still living ideas, and while this remains true, the demand for self-determination in some form or another, is likely to survive. ...We may attempt to override it or destroy it, but before doing so should ask whether we do not run the risk of destroying our civilization in the process. (pp. 54 f.)

At this point we may turn to the second component in the title--Bessarabia. The name "Basarabia" (Romanian spelling) originated with Mircea del Batran (Mircea the Old) when the power of the Basarab dynasty extended into the Tartar land on both banks of the Danube up to the Black Sea. This region had been incorporated into the lands of the Basarabs, and thus called Basarabia; later on it became Muntenia (Wallachia). (I. Nistor, La Bessarabie et la Bucovine, Bucharest, 1937, p. 9)

The rise of the princely Basarab dynasty was confirmed by A.D. Xenopol, who informs us that Mircea the Old captured Juga II Coriatovici, Prince of Moldavia, and helped Alexander the Good, his relative, to mount the throne as one of the Basarab family. Equally, Stefan the Great forced Radu the Handsome from the throne of Muntenia and installed one of his friends, Laiot Basaraba. (A.D. Xenopol, Resboaele dintre Rusi si Turci si iniriurirea lor asupra terilor romane, Jassy: H. Goldner, 1880 (2 vols. in one), pp. 250 f.)

I. Nistor is more specific in describing how Bessarabia became a Moldavian province:

Bessarabia had been conquered gradually by the first Moldavian princes. ..Petre Voda Musat built the Fortress of Hotin in 1371, Alexander the Good fortified Cetatea Alba taken from the Genoese, and Stefan the Great controlled the passages of Tighina, Soroca and Orhei, sustained by the defense fortification raised against the continuous Tartar and Cosak invasions.

Then Alexander the good built the Barzaresti Monastery, the first Romanian pious establishment in East Moldavia. (Nistor, La Bessarabie, p. 7)

Nistor tells us in continuation that Alexander Voda Lapusneanu came from Bessarabia; the city of Chisinau was founded by Vlaicu, one of Stefan the Great's counselors; Gruia-Grozaveanu, Codreanu, Novac and Ghelea are heroes of old Bessarabian popular ballads. The Cantemir and Cogalniceanu families were also from Bessarabia (Cogalniceanu derives from the name of a Bessarabian river called "Cogalnicu). (p. 8)

In Ciobanu's view Bessarabia forms a geographic as well as ethnographic unit with the whole Romanian territory and population. (Stefan Ciobanu, La Bessarabie--sa Population, son Passe, sa Culture, Imprimerie Nationale, 1941, p. 4)

The loss of Bessarabia to Czarist Russia in 1812 was a direct outcome of a weakening Ottoman Empire making concessions to an expanding Russian Empire. At the conclusion of the Russo-Turkish War (1806-1812), the Porte was compelled to cede Bessarabia through the Peace of Bucharest (1812). However, the Sultan gave something he had never owned and over which his authority was limited by well-defined treaties.

The separation of Bessarabia from its mother country, the Principality of Moldavia, was

done in violation of international law and of Turko-Moldavian treaties. As Ciobanu states,

The old Moldavian state whose autonomy and territorial frontiers had been guaranteed by the Turkish suzerainty, after having lost Bucovina in 1774, ceded by Porte to Austria as a gesture of friendship, which violated also the statutes, found itself divided into two parts along the River Prut. (La Bessarabie, p. 4)

Ciobanu also cites a dozen Russian writers and works which recognize the integral Romanian character of Bessarabia as well as two German and one Polish work. He also points out that names of villages along the Dniestre are Romanian and that Romanians have crossed the river into Transnistria as well. Reading into the provisional statutes of Bessarabia of August 2, 1812, he observes that Article XXII was aimed at "denationalizing the annexed province" by providing that "all those who would move and settle there would from now on be exempted of all personal and agricultural taxes for three years." (p. 23)

The historian Xenopol considers Bessarabia as the "source of cattle" for Moldavia and asserts that the

rape of Basarabia is and will remain a crime, namely the greatest crime, one which destroys the highest form of society on earth, the nation...

The rape of Basarabia should have taught the Romanians one thing: that if there is any danger to their existence as a nation, it will come from the north...that Russia works consciously towards the destruction of

the Romanian nation...For us to follow a pro-Russian policy is to put weapons into the hands of the killer: it is to betray the highest interests of the Romanian cause. (Resboaele, p. 1)

Stefan Ciobanu shows some interesting population statistics drawn from official and private sources. According to Professor P.F. Keppen, member of the Russian Academy, out of a population of 469,783, there were 406,182 Romanians (86%) in 1834. The most reliable monograph describing Bessarabia is the monumental work of Zasciuc which gives us, shortly before 1862, the following figures for the Bessarabian population: 600,000 (66.4%) Moldavians; 120,000 (13.1%) Ruthens; 78,750 (8.6%) Jews; 48,216 (5.2%) Bulgarians; 24,160 (2.6%) Germans; 20,000 (2.1%) Russians; 11,490 (1%) Gypsies; 6,000 (0.5%) Ukrainians; 2,725 (0.2%) Armenians; 2,000 (0.2%) Greeks; 800 Polish; 538 Swiss. (Ciobanu, La Bessarabie, p. 42) The discrepancy with the official census of 1897 is obvious: 920,919 (47.6%) Romanians out of a total population of 1,935,412 followed by Ukrainians and Ruthens with 397,198 together (19.6%). The Romanian Census of 1930 numbered 1,610,757 (56.2%) Romanians out of a total population of 2,864,402; 314,211 (11%) Ruthens and Ukrainians; 214,858 (7.2%) Jews; 163,726 (5.6%) Bulgarians; 98,172 (3.4%) Gagautsy; 81,089 (2.8%) Germans; 0.5% Gypsies; and other nationalities. (p. 42)

Ciobanu also quotes from the speech of Mr. Constantinov, the President of the Moldavian Autonomous Republic, pronounced before the Supreme Soviet in Moscow in August, 1940, on the Anniversary of Bessarabian annexation to the U.S.S.R. in which he recognizes that 70% of the

population of this republic are Moldavians. (p. 5, footnote from the journal Soviet Basarabia, No. 23, Aug. 6, 1940)

The type of policy intended for Bessarabia can be deducted also from the choice of governor: "With the exception of the first governor, Scarlat Sturdza, a man eighty years of age who was in office only one year (1812-1813), all the governors were Russian. (Andrei Popovici, The Political Status of Bessarabia, Wash., D.C.: Ransdell, Inc., 1931, p. 91.)

A vain attempt to restore Bessarabia to Moldavia was made by an intervention to Metternich at the Peace of Vienna (1815). While recognizing the justice of the demand, Metternich thought it useless because the Czar would not want to hear anything on the subject.

However, after the Crimean War, in which Russia was defeated, the southern part of Bessarabia (Cahul, Bolgrad and Ismail) was restored to Romania at the Peace of Paris in 1856.

It was just a temporary setback and the Russian offensive towards the West was soon resumed, first diplomatically and then by armed forces. Diplomatically the Czar pronounced himself liberated from the engagement of 1856 in a letter to William I, King of Prussia, in which he communicated his decision: "After sound reflection I have resolved to disengage myself from the Treaty of 1856" (letter of October 19, 1870).

The second diplomatic move was reflected in the Austro-Russian Convention of January 15, 1877, which provided for a limitation of Russian expansion in Europe except with regard to the territories of Bessarabia, "which would restore the old imperial frontier from before 1856." (G.I. Bratianu, Le Probleme des Frontieres Russo-Roumaines--Pendant la Guerre de 1877-1878 et au Congres de Berlin, Bucharest: Cartea Romaneasca, 1928, p. 11)

The Tsar's diplomatic groundwork was apparently unknown to Bratianu, the Prime Minister of Romania, when he met Czar Alexander at Livadia to negotiate a treaty allowing the passage of Russian troops over Romanian territory in the imminent war with Turkey. When Bratianu asked, "And if we did not agree to it?" the answer came from the Russian Foreign Minister Prince Gorchakov, who was attending the meeting: "Then you will be crushed." "Destroyed but not dishonored," retorted the Romanian Prime Minister. (Xenopol, Resboaele, pp. 329 f.)

The Convention was signed by the new Romanian Minister of Foreign Affairs, M. Cogalniceanu, on April 16, 1877; and a week later Russian troops marched into Romania, even before the Romanian Parliament had had an opportunity to ratify the Convention. Article II provided for Russia to "maintain and respect the political rights of the Romanian state, to honor the existing domestic law and international treaties and to maintain and defend the present territorial integrity of Romania." (Bratianu, Le Probleme, p. 17)

When the Russian Army ran into trouble fighting the Turks in the Balkans, Prince Carol of Romania was asked to intervene urgently with Romanian troops at Plevna on July 31, 1877. Carol was inclined to condition his entry on a more firm obligation to respect Romanian territorial integrity. However, Ion Bratianu advised him not to waste any time and to intervene with the troops before the war turned into a disaster. The strong statement by Cogalniceanu on December 1, 1877, that "we gave our blood in order not to have to give territories" would not persuade Czar Alexander to make any firm commitments concerning Bessarabia. At the Berlin Peace Congress the Czar demanded the restoration of his father's frontiers and ignored

fully the rather vague commitment made in the Convention with Romania.

Xenopol questions the statesmanship of Prince Carol, who commanded the Romanian Army to fight beside the Russians without ascertaining the territorial integrity:

Who prevented our government from putting conditions to the Russians, from binding them in the moment of pressing when an engagement could only be in our favor. (Resboaele, pp. 343 f.)

Reflecting on the ungrateful decision to deprive Romania again of a piece of land, Xenopol states that "the Treaty of Berlin represents the greatest Russian triumph in diplomacy." (Resboaele, pp. 276 f.) The rape of the three counties on Southern Bessarabia by the Russians is seen as

the second spoliation of Romanians, much more aggressive than the first one because if in 1812 it [Russia] abused their right of protection, this time it trampled over its duty of gratitude. (p. 359)

Professor G.I. Bratianu also believes that the Congress of Berlin created in Romanian politics a leit-motiv:

The mistrust towards Russia caused by the Berlin Congress continued to weigh heavily on our relations until the fall of the Czarist regime and certainly represents the most durable problem of Russo-Romanian frontiers. (Le Probleme, p. 36)

The deep disappointment of the Romanian public found expression in very critical and sometimes bitter articles addressed to our eastern neighbor. The Junimist Group with P.P. Carp and especially Mihail Eminescu wrote in Timpul (April 7, 1878) a very critical psychological analysis of our northern neighbor derived from the situation:

The Russian might is of a conquering nature; situated on vast steppes, the monotony of which affects human intelligence, deprives it of flexibility and impresses it with fanatical instinct...

The Russians may cross the Danube and the Carpathians and Adrianople; they may conquer the old Rome as they threaten the new one; they may spray the whole of Europe with ashes and corpses; out of the millions of people will be born no Raphael, no Beethoven, no Kant; and indeed, the lack of such spirits of deep intelligence and deep sentiments that enoble mankind is the very cause of that emptiness of soul which seeks compensation in bloody glories and conquests. For a long time and especially in the last 150 years, the targets of conquests are the East European countries.

(To be continued in the next BCR issue)

The American Security Council Foundation a publicat recent o broșură intitulată A STRATEGY FOR PEACE THROUGH STRENGTH (O strategie a păcii de pe poziție tare) care cuprinde o pagină statistică din care reese că Rusia Sovietică, în combinație cu pactul de la Varșovia, dispune de armament superior față de OTAN (Org. Trat. Atl. de Nord:

ICBM..... U.S.--1040 vs. USSR--1,398
Subm.LBM.....U.S.-- 592 vs. USSR-- 981
Bombardiere...U.S.-- 325 vs. USSR-- 375

Prin urmare, Rusia Sovietică dispune de superioritate numerică în arme ofensive--fapt care justifică programul de apărare lansat sub președenția lui Ronald Reagan. Desigur că, în lipsa unor negocieri și acorduri să se pună capăt producției și să înceapă procesul de reducere a acestor arme, numărul lor va continua să crească de ambele părți iar costul va fi tot mai împovărător. La aceasta se mai adaugă opoziția continuă a Kremlinului la un sistem de verificare a respectului față de acorduri în general.

Alte fapte pe care le găsim în broșură se referă la crearea de către Moscova, în 1978, a unui Dept. de Informații Internaționale pe lângă Comitetul Central sub direcția lui Leonid Zamyatin și el membru în C.C. Scopul acestui organ este să susțină propaganda sovietelor în streinătate și să înlesnească înțelegerea necesară pentru propaganda condusă din Moscova. "Funcțiunea lui principală este, deci, să conducă și supravegheze întreaga activitate de propagandă exterioară" (p. 18). Costul acestei activități și a operațiunilor ei clandestine se ridică la peste \$3.3 bill. pe an.

Calea strategică de apărare a St. Unite reese în mod limpede și din Rezoluția Concurrentă ("Concurrent Resolution") adoptată de o majoritate a Senatului și a Camerei reprezentanților în zilele de 8 și 9 Martie 1983. În cele opt puncte a le rezoluției se reflectă dorința Congresului American ca securitatea națională să se "...manifeste printr-o strategie națională de pace de pe poziție puternică." Cele opt puncte se pot rezuma în patru esențiale: (1) O politică de asigurare a păcii cu apărarea libertății; (2) Consolidarea unei strategii de apărare militară și civilă; (3) Nici un pact de dezarmare care ar periclita securitatea St. Unite sau a aliaților ei; (4) Luarea de măsuri pozitive nemilitare spre a combate extinderea și pătrunderea comunismului în țările necomuniste și păstrarea necondiționată a accesului nostru la sursele de energie.

Această "Concurrent Resolution" ca și majoritatea covârșitoare cu care Ronald Reagan a fost reales președinte vor înlesni apropierea de fonduri-pe care Congresul le controlează--necesare unei poziții militare puternice de pe care diplomații Americani să conducă negocierile de pace.

x x x x x x x x

"SCHIMB ȘI CONTINUITATE": Politica Externă a Americii în Anii 1980", este titlul unei conferințe a subsecretarului de stat de la externe, Kenneth W. Dam, la "Commonwealth Club", Calif. (15 Oct. 1984).

Subsecretarul de stat anunță că în noua strategie a St. Unite și a aliaților ei se va acorda un rol din ce în ce mai mare armelor convenționale. "...Apărarea convențională în Europa servește o funcțiune esențială în procesul de reducere a riscului unei confruntări nucleare."

Tot cu aceeași ocazie, Dl Dam a informat audiența că "Uniunea Sovietică are peste 375 de unități nucleare intermediare, prevăzute cu trei "warheads" fiecare, în poziție de lansare asupra Europei de vest. Vorbitorul a mai adăugat că alianța de la Varșovia dispune de mijloace militare convenționale cu mult

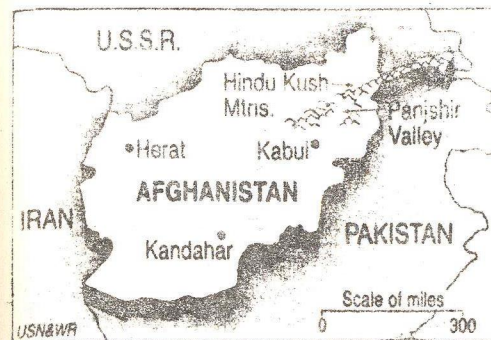
superioare OTAN-ului "...Numărul trupelor este de două ori mai mare, tot așa al tancurilor, iar bombardiere are cu 300 mai multe decât OTAN. În privința avioanelor de interceptare superioritatea sovietică este de 5 la 1." Chiar dacă deținem momentan superioritate în calitate... "Sovietele sunt pe urmele noastre și în această privință."

Revelațiile D-lui Dam reprezintă un supliment îngrijorător la cele expuse în studiul "Fundației Consiliului de Securitate American" citat mai sus. (Vezi, Current Policy, Nr. 623, Oct. 15, 1984, U. S. Dept. of State, B of P.A., Wash., D.C.).

x x x x x

CONTINUITATEA ȘI PERZISTENȚA POLITICEI DE EXPANSIUNE ruso-comunistă se manifestă cu și mai mare zel sub noua conducere Chernenko.--A doua operație militară în acest an și a opta de la invazia Afganistanului, în Dec. 1979, a fost lansată recent în Valea Panjshair. (Vezi Chr.Sci.Mon. 10/2/84, pp. 1 & 36.)

Asaltul împotriva forțelor naționale de rezistență este susținut de cel puțin 15,000 de trupe blindate însoțite de unități aeriene!

bardamente de mare înălțime, TU-16, care operează de pe teritor sovietic."

O echipă de televiziune franceză din regiune raportează că ofensiva din vara trecută de circa 10,000 de trupe ruso-comuniste a eșuat complet și a trebuit să-și reducă operațiile după câteva zile. Tactica forțelor de rezistență este să se "topească" în creierul munților în fața ofensivei și să reia acțiunea de hărțuială îndată ce trupele ofensive se destind. În felul acesta au reușit să cauzeze "pierderi considerabile de morți și răniți în rândurile inamicului fără ca gherila să piardă un singur om."-- Suferința cea mai mare însă se abate asupra populației civile. Cât despre tăierea drumurilor de aprovizionare a rezistenței, Massoud afirmă că "the mujahideen are well-stocked with food and ammunition in hidden mountain caches." La aceasta se adaugă faptul că forțele de rezistență sunt prezente în toate părțile țării--inclusiv regiunea Kabul și pot alterna atacurile și hărțuiala după nevoia tactică. Spiritul de rezistență națională și dorința de independență în Afganistan este puternică iar moralul depinde de aprovizionarea cu armamentul și echipamentul adecvat luptei de gherilă pentru care-și îndreaptă speranțele spre occident. Națiunea americană nu putea rămâne indiferentă la efortul eroic al unei națiuni pentru drepturile ei la libertate și independență. Administrația Reagan prevede un ajutor de două ori mai mare decât în anul trecut (\$280 mill.) pentru asistență.

x x x x x

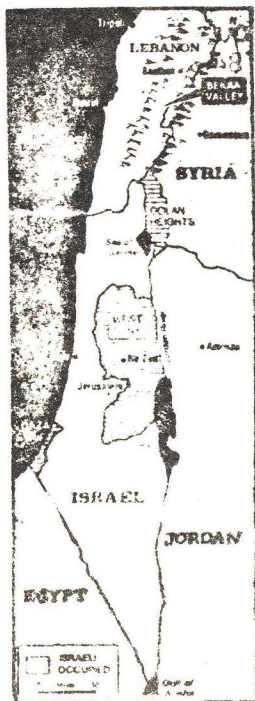
Key Players in Middle East Arena

Hussein of Jordan Mubarak of Egypt Peres of Israel Assad of Syria

DEESCALARE ÎN LIBAN

Guvernul de coaliție națională din Izrael este în căutarea unei eșiri onorabile din acțiunea militară bazată pe false premise inspirată de fostul ministru de apărare națională, Ariel Sharon în Iunie 1982. Acesta este subiectul unui articol de Anthony Lewis: "In căutarea unui exit" (New York Times, Nov. 5, 1984, p. 25).

Noul ministru al apărării naționale, Yitzhak Rabin recunoaște cu francheță că: "am terminat cu iluziile din Liban." Anthony Lewis identifică iluziile preconizate de Sharon: impunerea unui tratat de pace cu Libanul, formarea unui guvern de dreapta dominat de phalanga creștină și evacuarea forțelor militare siriene de pe teritoriul libanez.... "Realitatea de astăzi este cum nu se poate mai îndepărtată de acele obiective..." afirmă Dl Rabin.--Nici moral și nici practic "Israel...nu trebuie să înceapă un război cu iluzia că ar putea pătrunde într-o altă țară, să-i ocupe capitala și să dicteze o soluție politică".

În cei peste doi ani de ocupație, războiul a costat peste \$3.5 bill. și viața a 600 de tineri soldați izraelieni... "și tormentul

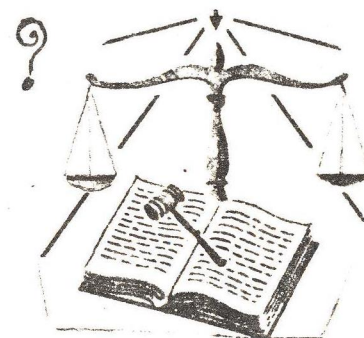
continuă...." Peste 15.000 de soldați sunt încă în Liban și menținerea lor se ridică la \$ un milion zilnic.-- Este adevărat că forțele Organizației pentru Liberarea Palestinei au fost expulzate dar populația sectei "Shi'a" a devenit un dușman mai înverșunat decât predecesorul.

Pentru a eși din dilemă, Izrael a redus drastic condițiile de retragere. Nu mai cere o evacuare a trupelor siriene prealabilă ori căror negocieri. Singura condiție pare să fie cea anunțată în Iunie 1982, "înlăturarea primejdiei de invazie a trupelor palestiniene de gherilă pe teritoriul Izraelului."

Chiar cu aceste condiții atât de limitate Anthony Lewis, observatorul de aproape al situației interne din Izrael se întreabă "cât va mai răbda opinia publică costul istovitor al ocupației"?

x x x x x x

Victimele stării de asediu"--raport editorial apărut în POLAND WATCH; Nr. 6, 1984 (Poland Watch Center, 1775 T St., N.W., Wash.D.C. 20009), pp. 22-29.

Acest articol cuprinde o listă de 58 de persoane, victime ale torturilor polițienești, în perioada după decretarea stării de asediu în Polonia (13 Dec. 1981). Lista a fost compilată de către Comitetul Helsinki în Polonia și confirmată de către "Comitetul Regional Executiv al Solidarității" în Varșovia.

Vârsta victimelor este între 17 și 67 de ani. Marea majoritate a celor arestați a sucombat de pe urma bătăilor aplicate în cursul interogării, a demonstrațiilor sau pur și simplu au fost uciși în plină stradă. Alții au murit intoxicați de gaze

lacrimogene sau de gloanțele menite să disperseze masele de protestanți. Cinci dintre victime s'au sinucis ne mai putând suporta torturile sau ca să nu fie forțați să divulge pe alții.

În marea majoritate a crimelor "nu s'au întreprins nici o anchetă și nu s'au pedepsit vinovații..." cu excepția a două cazuri. Primul a fost Grzegorz Przemyk, student, 19 ani, decedat la 14 Mai, 1983, după două zile de bătae și tortură. Al doilea Piotr Batoszeze, 34 ani, un țăran activist în "Solidaritatea rurală." Arestat în noaptea de 7-8 Febr. 1984, Piotr a fost transportat într-un câmp și ucis prin bătae și apoi strangulat. În primul caz, cei doi agenți de poliție vinovați de crimă au fost condamnați la doi ani închisoare dar eliberați prin decretul de amnistie de la 11 Iulie, 1984. În al doilea caz, Piotr Bartoszeze a fost găsit mort pe parcursul drumului care-l aducea acasă după o vizită la prieteni, în seara de 7 Febr. 1983. La 14 Mai, Trybuna Ludu anunța rezultatul anchetei care pretindea că Piotr a fost în stare de ebrietate și a căzut victimă unui accident de automobil. Pe baza unor evidențe contrare acestei teorii, părinții victimei au adresat o scrisoare deschisă gener. Jaruzelski exprimând ferma convingere că fiul lor a fost asasinat.

Cel mai tânăr dintre victime, Emil Barchanski (17 ani), elev de școală secundară în Varșovia, a fost arestat în Iunie 1982; bătut și schingiuit de poliție corpul lui a fost găsit în râul Vistula câteva zile mai târziu. Cel mai în vârstă, Włodzimierz Lisowski (67 ani), a murit la 13 Iulie 1982, de pe urma rănilor cauzate de lovituri aplicate de către agenții de poliție în cursul demonstrațiilor din Krakow la 13 Mai 1982.

Spațiul nu ne îngăduie să descriem amănunțit cazul fiecărei victime a unui regim a cărui metode de cruzime depășesc orice imaginație. Asemănarea lor cu teroarea din epoca stalinistă și cu monstruoasele metode de "reeducare" descrise de către puținii supraviețuitori ai închisorilor din România este frapantă. Se vede că mult citata convenție de la

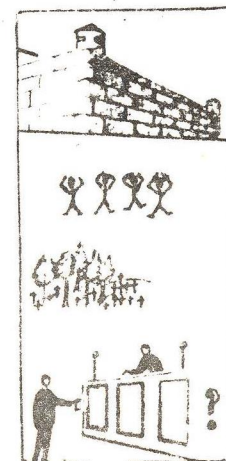
Helsinki este ca și cum n'ar exista pentru regimul Jaruzelski și că metodele comuniste nu evoluează atunci când este vorba de a-și exercita autoritatea fără scrupule asupra unei națiuni care o respinge cu majoritate zdrobitoare. (Membria de peste 10 mil. de persoane în "Solidaritate" este de trei ori mai mare decât a Partidului Comunist polonez).

Unde sunt apărătorii drepturilor omului?

x x x x x x

La cele relatate în POLAND WATCH trebuie să adăugăm tragicul caz al preotului Jerzy Popieluszko, ucis recent cu aceleași metode inumane de către agenții de poliție. Presa internațională condamnă cu indignare această crimă comisă împotriva unui slujitor al Bisericii Catolice și apărător al drepturilor "Solidarității." Preotul Popieluszko a fost arestat în mod abuziv la 19 Oct. 1984, ucis prin tortură și aruncat într-un rezervor de apă unde corpul lui a fost găsit la 30 Oct. 1984. Moartea lui de martir a atras peste 250.000 de persoane la înmormântarea care a avut loc la 3 Nov. în Varșovia. Lech Walesa, fondatorul "Solidarității" a rostit un panegiric onorând martiriul preotului Popieluszko pentru cauza libertății și a credinței. A urmat apoi un marș demonstrativ uriaș prin care s'a cerut dreptul la existență pentru "Solidaritate."

Michael T. Kaufman, corespondentul ziarului N.Y. Times în Varșovia, descrie masele de pelerini care au așteptat ore întregi, pe un ger sub zero, ca să poată trece prin fața mormântului proaspăt al preotului Popieluszko sau ca să ducă o piatră destinată ridicării unui monument în memoria martirului. "Este evident--comentează M. Kaufman--că guvernul apare tot mai îngrijorat de faptul că mormântul atrage mulțimi de oameni și tinde să devină un monument național" (N.Y.T., Nov. 12, 1984, p. 3).

Care sunt autorii și forțele care au activat din umbră cerând capul preotului Popielusko? Trei agenți de poliție secretă și doi colonei din armată au fost arestați, un general a fost suspendat iar Comitetul Central al Partidului a condamnat crima. U.S. News & World Report (Nov. 12, 1984, p. 11) o pune pe seama facțiunii pro-sovietice a Partidului Comunist Polonez care se opune politicii Jaruzelski de ameliorare a relațiilor cu biserica catolică și cu țările occidentale. După calculul lor, criza deslănțuită de monstruoasa asasinare trebuia să ducă sau la răsturnarea lui Jaruzelski sau la re-impunerea stării de asediu.

Zdzislaw M. Rurarz, ambasadorul polonez care a obținut azil politic în occident în 1981, afirmă că tortura și asasinarea trebuesc puse pe seama poliției secrete sovietice (KGB) "...pot afirma cu certitudine că SB (poliția secretă poloneză) este pătrunsă și condusă de KGB." Măsurile urgente luate de către aparatul de poliție comandat de Jaruzelski "... este dovada cea mai convingătoare că e vorba de o nouă lovitură întreprinsă de Soviete..." și un avertisment la adresa tendințelor naționaliste a le lui Jaruzelski. (National Review, Nov. 30, 1984, pp. 11-12).

x x x x x x

O DEOSEBITĂ MENȚIUNE
se cuvine broșurei Transylvania (Romanian Studies, 1984) și autorului ei Traian Golea care afirmă și dovedește românitatea incontestabilă a Transilvaniei.

Traian Golea pune pe cei doi "congressmen" în fața unei documentări și argumentări zdrobitoare, dezvăluind lipsa lor de cunoaștere a faptelor istorice și ușurința cu care Congresul American se lasă antrenat pe o pistă de propagandă revizionistă jenantă.

Maxima de pe pagina întâia a broșurei este bine aleasă și servește un avertisment potrivit puterilor care vor să joace rolul de arbitru: "...erudimi, qui judicatis terram" (...informați-Vă, voi cei care guvernați lumea).

Rezoluția adoptată de congres acuză "...various Romanian governments, whether Royalist, Fascist, or Communist..." de o politică "sistematică de desnaționalizare" a maghiarilor din Transilvania, bazându-se pe date eronate-așa cum documentează Traian Golea. O astfel de rezoluție aruncă o umbră de îndoială și suspiciune și dă naștere la sentimente ambarasante pentru întreg corpul legiuitor american.

Broșura TRANSYLVANIA este un act de netăgăduită și ireproșabilă punere la punct și autorul ei merită recunoștință și apreciere. -- Ea poate fi obținută de la autor sau citită la biblioteca CRC.

x x x x x x

UN FRAGMENT INTERESANT DE ISTORIE!

Statuia Libertății--Simbol al Prieteniei Franco-Americană

Cu ocazia centenarului ridicării uriașei statuii a libertății de pe insula Bedloe (în vecinătatea orașului New York), François de Laboulaye, strănepotul profesorului de drept comparat, și admirator al democrației americane, Edouard Lefebvre de Laboulaye, a inițiat un comitet francez de aniversare cu scopul de a colecta fonduri pentru renovarea statuii și pentru crearea unui Muzeu al imigrării pe această insulă. Paralel cu Laboulaye, Lee Iacocca (președ. de la Chrysler Corp), a inițiat Fundația Americană cu acelaș obiectiv.

Cu ocazia unei conferințe recente pentru un grup de oameni de afaceri de la New York, François de Laboulaye, fost ambasador al Franței la Wash., D. C. (1977-1981), a rămas surprins de

ignoranța celor din audiență a faptului că statuia a fost creată în Franța și a ajuns unde este în formă de cadou din partea Franței cu ocazia aniversării de o sută de ani de la Declarația de Independență (1776) a Statelor Unite a le Americii.

Uriașa statuie a fost creată de către sculptorul alsacian Frederic Auguste Bartholdi și destinată inițial pentru Canalul de Suez "o femeie cu torța reprezentând Egiptul care deschide calea luminii spre Asia." Destinația a fost schimbată în urma unei întrevederi a sculptorului cu E. L. de Laboulaye în 1865. Laboulaye era opus monarhiei autoritare a lui Louis Napoleon și împărtășia vederile pro-americane ale lui Alexis de Tocqueville. Deci, în dosul ideii de dăruire a statuii se ascundea un motiv politic menit să îndrepte atenția poporului francez spre democrația americană. Statuia însă n'a putut fi terminată pentru serbarea aniversării din 1876. La expoziția de aniversare din Philadelphia n'a apărut decât mâna purtătoare de torță care măsoara 16 picioare. Statuia întreagă, de 131 picioare înălțime, n'a fost complectată decât în 1884, când a fost inaugurată la Paris cu ocazia lui 4 Iulie, în sunetele imnurilor naționale "Star Spangled Banner" și "la Marseillaise." Transportarea și instalarea ei pe insula Bedloe a avut loc doi ani mai târziu, la 28 Oct. 1886. (Vezi, Today Journal, Nov. 9, 1984, p. 4).

x x x x x

Tăria mișcării "Solidaritate" din Polonia dovedește adevărul cuprins în gluma care circulă în clandestinitate în Rusia Sovietică--menționată și în discursul Președ. Reagan în Parlamentul britanic, în Junie 1982. Se susține anume, că Uniunea Sovietelor ar rămâne o națiune cu un partid unic chiar dacă un partid de opoziție ar fi permis, pentru că toată lumea s'ar declara de partea opoziției.

MUNCA VOLUNTARĂ la CRC a continuat și în anul acesta la un nivel mai redus. În primul rând, clădirea propriu zisă a fost adusă la o stare respectabilă prin munca din anii trecuți și nu a avut nevoie de lucrări urgente. Grădina a fost și ea desțelenită anul trecut așa încât iarba a continuat să crească verde și sănătoasă iar pe marginile pajiștei, datorită inițiativei și grijei administratorului CRC Vasile Ranga-Versavia, au fost plantate roșii care au produs o recoltă supra abundentă. În al doilea rând, unii dintre cei mai activi membri voluntari au fost călătoriți sau au fost ocupați cu alte treburi tocmai în perioada destinată muncii voluntare dar care au recuperat mai târziu.

Totuși, s'a putut termina vopsitul pe din afară-- inclusiv ferestrele, s'au curățit pomii și iedera de pe balustradă și din fața casei, s'au reparat mesele mari și s'a făcut o curățenie radicală pe dinăuntru și pe din afară.

Printre cei care au contribuit la lucrările de mai sus a fost și un tânăr student francez vizitator, Pierre Drouot care a lucrat cu entuziasm și a realizat într-o zi cât alții într-o săptămână. Cu aceeași dedicație au participat și Gheorghe Horga, Toni Mihutoni, Nelu Pizdrin, Vasile Ranga, Judy Smultea, Ilie Smultea; iar Vasile Moldovan a reparat porțița de la intrarea laterală care până acum a refuzat să se lase reparată.--Tot aici trebuie menționată contribuția de \$40 a fam. Ocneanu pentru cumpărarea vopselei și a altor materiale.

CRC ține să exprime apreciere și grațitudine pentru generoasa donație de muncă și dedicație în folosul și pentru prestigiul comunității românești.

ACTIVITATEA de la CASA ROMÂNĂ & CAPELA a fost mai bogată decât în anii trecuți. Două dintre aceste activități merită o deosebită mențiune. Este vorba de o conferință asupra "Artei cusăturilor românești" oferită de Dna ANGELA JONESCU și de o prezentare a "Pitorescului României" de către Dr. TRAIAN OCNEANU; însoțită de un admirabil film.

Dna Jonescu, o cunoscută a acestei arte, a folosit două mijloace demonstrative în cursul prezentării ei, la 30 Sept., 1984. Unul a constat din proiecțiunea a 20 de diapozitive în culori, bine selecționate și plăcute la vedere; al doilea a fost o mică expoziție de bluze, fote, brățuri, mantii și alte obiecte rare din prețioasa colecție pe care Angela Jonescu o păstrează ca pe o comoară națională. Calitatea impecabilă a acestor cusături a stârnit un interes deosebit pentru cei prezenți.

Dr. Traian Ocneanu a folosit un film în culori, deosebit de bine făcut și cu această ocazie a discutat mai pe larg situația din România--mai ales în formă de dialog cu întrebări și răspunsuri. Prezentarea a avut loc la 13 Oct., 1984.

CRC ține să exprime gratitudine și aprecieri celor doi membrii fondatori pentru bunăvoința și efortul depus spre folosul comunității.

Pe lângă aceste două conferințe, CRC a organizat picnicul anual în luna August și două serate dansante, în Octombrie și Noembrie, care au inaugurat o serie de astfel de serate ce sperăm că va continua și în anul viitor. Scopul lor este să ofere, mai ales tineretului ocazia de a se întâlni și de a-și petrece atât cu muzică americană cât și cu cântece și muzică de dans românească.

x x x x x x

DELIGHTFUL! ADMIRABIL! INCANTATOR! Acestea au fost cuvintele exprimate la sfârșitul concertului profesorilor Eugen Stoia (membru fondator la CRC) și John Delevoryas (San Jose State Univ.)

Eugen Stoia, profesor de muzică, conducător de orchestră, este un violinist superb care a dat nenumărate concerte acompaniat la pian de prof. Delevoryas. Armonia și sincronizarea impecabilă a celor doi par că farmecă audiența și o transpune în înalte sfere a le artei muzicale.

De data aceasta acest "duo-recital" a cuprins și Sonatina compozitorului român Constantinescu. Celelalte două sonate au fost din Mozart (Sonata în C-Major, K. 296) și din Handel (Sonata în G Minor). La acestea s'au adăugat "Din Suita Populară Spaniolă" de De Fall, Andantino de Padre Martini-Kreisler și Sonata Nr. 11 de Paganini.--

Eugen Stoia a dedicat în parte acest concert "Casei Române & Capela" și a donat organizației jumătate din potențialul financiar.

Neobișnuitul talent de violinist al prof. Stoia este dublat de o muncă și activitate muzicală neîntreruptă. După încheierea carierei lui didactice la San Jose City College, Eugen s'a mutat cu familia la Groveland, CA, o regiune foarte pitorească. În mai puțin de un an a organizat "Sierra Music Festival" cu Laurie McGaw--trumpetist, Richard Purvis--organist, Robert Syre--celist, John Delevoryas--pianist și Hans Boepfel--pianist. Seria de concerte orchestrate de Eugen Stoia cu acest grup a început la 30 Sept. 1984 și se va termina la 5 Mai, 1985.

Informații mai detaliate se pot obține de la Central Sierra Arts Council, 229 S. Shepherd St., Sonoma, CA 95370, Tel. (209) 532-2787.

În legătură cu concertul Stoia, CRC a contribuit la publicitate și vânzarea biletelor. Pentru contribuția la acest efort adresăm sincere mulțumiri următorilor: Alexandru Blaga, Nicolae Cazacu, Vasile Moldovan și Judy & Ilie Smultea.

Folosim această ocazie să exprimăm de asemenea mulțumiri și aprecieri celor care au sacrificat timp și efort pentru reușita activităților CRC în folosul comunității:

La picnic--Eugen Coban, Toni Mihiu, Marius Neacșu, Nelu Pizdrint, Vasile Ranga, Ilie & Judy și Victoria Timiș.

Serata dansantă (Oct. 27)--Vasile Ranga (Chm.); Toni Mihiu și Nelu Pizdrint (pregătirea sălii și bar); Rodica Ranga (gustări).

Serata dansantă (Nov. 17)--Rodica și Mircea Rațiu (recepție); Toni Mihiu și Ilie Smultea (sala și barul); Nelu Pizdrint (discoteca); Rodica & Luki Ranga și Dna Scărlătescu (sandwiches).

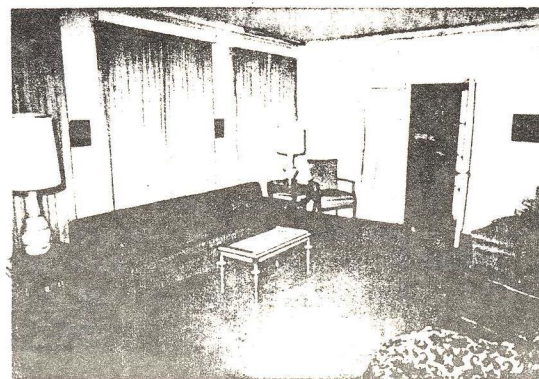

ACTIVITATEA CONSILIULUI DE ADMINISTRAȚIE în lunile de vară s'a desfășurat la un nivel limitat datorită multor absențe din Oakland (CA) și chiar din St. Unite. Totuși, odată cu Toamna ședințele lunare au fost reluate și problemele necesare bunului mers al organizației au fost dezbătute și au rezultat în următoarele hotărâri:

(1) Remus Bretoi, membru fondator CRC, președinte al Consiliului parohial și animat de un genuin spirit de comunitate a fost cooptat ca membru în Consiliu. Între alte sarcini Remus Bretoi a preluat-o pe aceea de a explora posibilitatea de a organiza o serie de "Bingo Games" în sala cea mare CRC.

(2) Funcțiunea de secretar a fost împărțită în două (a) păstrarea de documente (recording secretary) care va rămâne pe seama Dnei Frances Ocneanu; și (b) grija corespondenței care a fost încredințată membrului fondator Ionel Spinu.

CRC și comunitatea română din nordul Californiei le exprimă gratitudine pentru bunăvoința de a accepta sarcinile care incumbă acestor funcțiuni și privește cu încredere înspre realizările lor. (Secretarul pentru corespondență trimite invitații și notificări nu numai la membrii CRC ci la un număr de 5-6 ori mai mare de români din nordul Californiei).

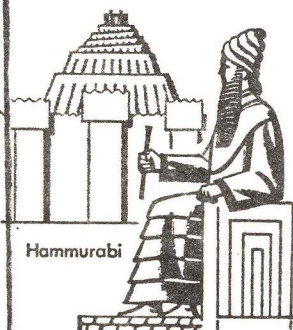

CRC CONFERENCE ROOM/SALON

(3) La ședința Consil. de Administrație din Oct. 13, 1984, s'a dezbătut problema locului și rolului în continuare în viața CRC a membrilor fondatori care nu mai pot sau nu mai vor să-și mențină obligațiile necesare susținerii fizice și morale a Casei Romane & Capela. Concluzia la care s'a ajuns a fost formulată în următoarea rezoluție adoptată unanim:

RES. NR. 6

Laws Have Developed gradually from the time of Hammurabi, a king who ruled in Babylonia more than 3,600 years ago.

Hammurabi

It is an obvious fact that after seven years of existence, CRC remains vitally dependent in its ability to pay the monthly mortgage rate of \$531.76 for its survival; and

Whereas the regular payment of the above obligation is being shouldered principally by the founding members in the form of monthly contributions in proportion to the number of loan units; and

Whereas the right to vote is based on annual dues of \$60 (\$5/mo.) which indicates continuous interest for and loyalty to the CRC goals as provided by the by-laws;

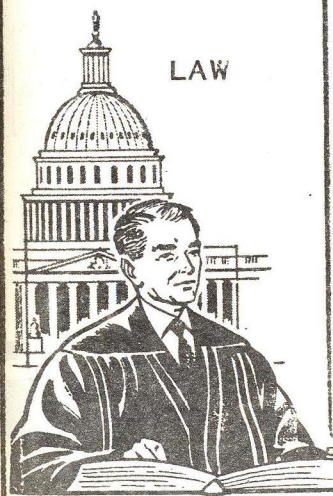
Resolved that founding members in arrears with monthly loan unit payments (assessment dues) can participate in the voting process only on the basis of the payment of at least the regular annual voting member dues of \$60.

Moses

Justinian

LAW

(4) Consiliul de administrație a hotărât să convoace o ADUNARE GENERALĂ SPECIALĂ la care să se aleagă o nouă Comisie de numiri de candidați ("Nominating Committee"), care a avut loc la 25 Nov., 1984. După stabilirea prezenței și verificarea "quorum"--ului s'a ridicat chestiunea dacă să se aleagă noi membri în această Comisie sau să se reînnoiască mandatul celor care servesc în prezent? După propuneri și discuții s'a votat în favoarea prelungirii pe încă un termen a mandatului membrilor din vechea comisie: Alexander Blaga, Angela Jonescu și Mircea Rațiu.

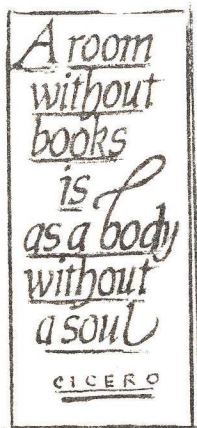
Le adresăm sincere felicitări și le urăm succes în importanta misiune și răspundere pe care o au.

Tot cu această ocazie, Consiliul de Administrație a prezentat spre ratificare Rezoluția Nr. 6 (de mai sus). După o analiză în care toate întrebările au fost elucidate, Adunarea Generală a ratificat în unanimitate această rezoluție care se adaugă la statute și are valoare de amendament.--

Cât privește, termenul pentru cele trei spații încă valabile pe placa memorială, Adun. Gen. a aprobat prelungirea lui pentru încă doi ani. Iată o ocazie de a se înscrie printre susținătorii de bază a unei cauze demne de sprijin.

Referitor la prezența și activitatea organizației în cadrul statului California și a județului (county), președintele a făcut cunoscut Adunării Generale faptul că CRC a început o serie de demersuri în vederea unor fonduri de asistență pentru refugiații fără serviciu și cu greutate la limba engleză. Dacă organizația noastră satisface condițiile ar putea beneficia din aceste fonduri începând din luna Martie, 1985.

x x x x x x

De la noua noastră BIBLIOTECARĂ, Dr. Constanța Moșoiu, pornește un nou apel pentru donații de cărți, documente privitoare la România, obiecte de artă românească, publicații noi (ziare, reviste, cărți).

Tot odată Dna Moșoiu anunță cititorilor și vizitatorilor că biblioteca va fi deschisă:

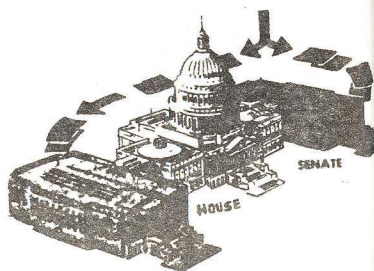
In fiecare Vineri între 7-9 p.m.
In ultima Duminecă din lună între 1-2 p.m.

Cărțile și obiectele se pot trimite pe adresa: Biblioteca CRC, Atten. Dr. Constanța Moșoiu, 124 Montecito, Oakland, CA 94610.

x x x x x x

Pe baza unei scrisori de la Senatorul Donald W. Riegel, Jr. (Mich.), adresată prof. Tudor Rațiu, CRC a întocmit o listă cu persoane care așteaptă viza de imigrare pentru membrii din familie și rude din

România. Deși, după cât știm, nimeni din cei 34 de solicitanți n'a primit vreo confirmare, speranța este încă vie că Senatorul Riegel va reuși să ușureze așteptările îndelungate a le celor vizați.

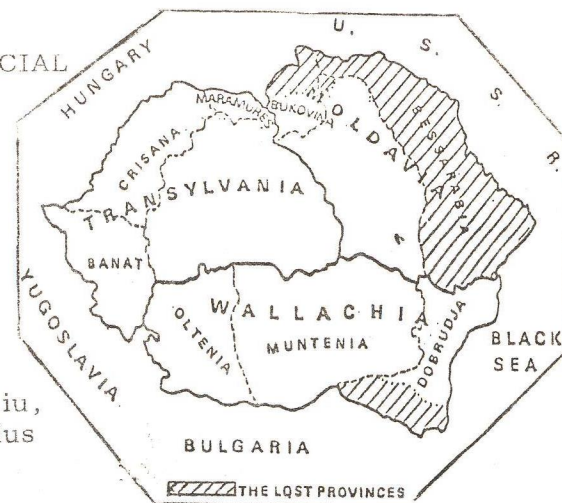
COMUNICATUL OFICIAL

de la

"Primul Congres al
Românilor Liberi,"

ținut la Geneva
(19-20 Mai, 1984)

semnat de președintele ales Ion Rațiu, a fost amplu reprodus în presa exilului.

Din textul propriu zis nu reiese clar că s'ar fi realizat așteptata unitate și solidaritate a exilului. Iar din diferitele comentarii se pare chiar că s'au făcut discriminări și ruperi în frontul de luptă împotriva comunismului care a subjugat România. Este regretabil că Dl Rațiu n'a putut ridica Congresul la pedestalul pe care noi îl anticipam și de pe care se putea vorbi mai răspicat și cu ecou mai puternic în inima națiunii române. Suferințele imense, cu miile de ani de temnițe prin care au trecut toți cei ce au rezistat comunismului impus de Moscova, ar fi trebuit să fie criteriul de bază care să determine unitatea spectrului politic din exil. In prezent, suferința fizică--frigul, foamea, întunerecul--și umilința morală prin care trece națiunea română (fapt subliniat de întreaga presă mondială) cer în mod imperativ o reexaminare și o revizuire a vechilor slogane partidice.

Se pare că Dl Ion Rațiu nu și-a putut apăra punctul de vedere--pe care noi credeam că-l avea--și prin aceasta cuvântul lui de Președinte nu poate avea greutatea dorită. Să sperăm că timpul, evenimentele și realitatea faptelor vor contribui la retușarea animozităților și vor conduce înspre o situație pe care țara o cere și o așteaptă cu anxietate să-i lumineze calea spre capătul tunelului.--

Confirmăm cu mulțumiri scrisoarea primită de la FUNDAȚIA CULTURALĂ ROMÂNĂ din Madrid (3 Iunie 1984) prin care se lămurește pe deplin scopul conferinței MASA ROTUNDĂ organizată la München (Europäischer Hof), 1-2 Iulie 1984.

Contrar anumitor interpretări, țelul acestei conferințe "...nu este altul decât acela de a dezbate liber o serie de probleme privite dintr'un punct de vedere uman, istoric și cultural"--explică autorii scrisorii și inițiatorii acestui dialog, Vintilă Horia și Aurelio Răuță.

Tot odată, ținem să le adresăm sincere felicitări pentru succesul avut la München cu o participare ne așteptat de numeroasă. Faptul dovedește necesitatea și utilitatea acestui gen de comunicări și dialoguri între românii dispersați în diasporă.

✝ Ne alăturăm celorlalte organizații și presei românești din St. Unite care scrie cu multă căldură despre NICK TECĂU; adormit întru Domnul la frumoasa vârstă de 97 ani (14 Sept., 1984).

Deși organizația noastră este tânără și la mare depărtare de Youngstown (Ohio), "Moș Tecău" ne-a descoperit recent și ne-a onorat cu un modest sprijin bănesc--așa cum a făcut pentru orfanii din România după primul război mondial, pentru refugiații de după al 2-lea, biserica ortodoxa română din America, și mulți și multe altele.

Firea lui altruistă și spiritul lui patriotic probabil că-și trag originea de la bunicul său care a fost lăncier în armata lui Avram Iancu marele erou al Revoluției de la 1848 pentru liberarea Transilvaniei de sub dominația maghiară.

În rolul său de conducător Nick Tecău a fost președintele "Ligii" românilor din America înainte de a fuziona cu "Uniunea" ca să formeze "Uniunea & Liga" de astăzi.

Am pierdut o prietenă, sprijinitoare a Casei Române & Capela și o valoroasă membră a comunității române din nordul Californiei

DR. ANA POTOP ✝

The Lord is my Shepherd:
I shall not want...

S'a stins din viață la 18 Sept., 1984 la reședința ei de peste 34 de ani în Monterey, CA, unde a predat limba română la Institutul de Limbi Straine al Dept. de Apărare Națională între 1950-1975.

Născută în Botoșani, 27 Aprilie 1914, Ana Potop a terminat liceul cu distincție în acel oraș, a urmat apoi facultatea de istorie și sociologie la București obținând diploma de licență magna cum laudae. Studiile de doctorat și le-a făcut la Roma cu N. Iorga unde i-s'a conferit titlul de doctor în 1939. A continuat apoi la Sorbona (Paris) unde a urmat cursuri de post-doctorat cu profesorul Charles Diaehl.

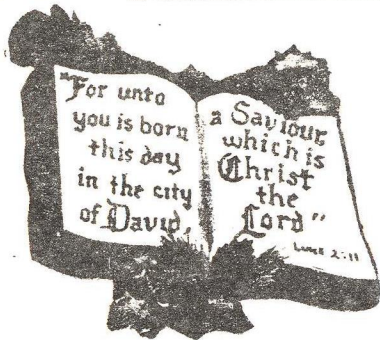
Renunțând să se întoarcă într-o Românie subjugată de Rusia Sovietică, Dr. Ana Potop a ales libertatea emigrând în Statele Unite unde i-s'a oferit postul de profesoară de la Monterey unde a predat cu sârguință și dragoste limba țării natale în care nu s'a mai putut înapoia.

Dumnezeu s'o ierte și s'o odihnească în pace!

PAROHIA INVIEREA DOMNULUI Anunță

pe credincioși că SF. LITURGHIE DE CRĂCIUN va fi oficiată de pâr. Ioan Sirbu la CRC începând de la ora 11 a.m. (25 Dec.).

După slujbă va avea loc un program al pomului de Crăciun cu:

1. Cuvânt de Crăciun-- Prof. Alex Blaga
2. Colinde (cu steaua și altele)--Fam.Hoadrea și copii comunității
3. "Moș Crăciun"-- împarte daruri.

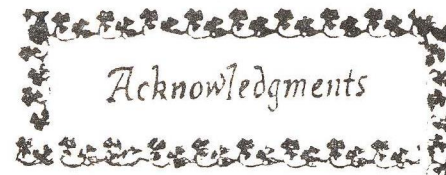
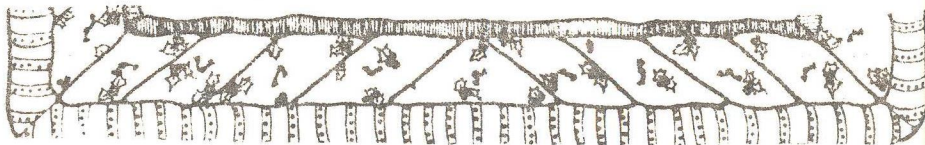
Persoanele și familiile care doresc să ia masa sau să stea pentru o gustare sunt rugate să aducă câte ceva pentru un "pot-luck."

x x x x x x

Confirmăm primirea la redacție a COMUNICATULUI OFICIAL al "Episcopiei Române Ortodoxe din America, 13 Aug., 1984, produs în ziua plecării Arhiepiscopului Valerian din St. Unite spre Portugalia, în urma ordinului iminent al Serviciului de Imigrare.

Scrisoarea a fost publicată în presa din exil la timpul ei și este "self-explanatory."-- Cităm din ea o frază care ni se pare centrală în conținutul ei: "...my greatest fault must have been my well-known resistance against the communistic attempt to gain control over the Romanian Orthodox Church in the United States."

Acknowledgments

No one has a right to sit down and feel hopeless. There's too much work to do.

Dorothy Day

And this is just what CRC has done these past two years. The 1984 challenge--a drop in regular monthly support by several initial founders--was met by a combination of factors: (1) rental increase, (2) membership growth (no. & pledge); (3) special donations; (4) new volunteers; and (5) increased activities.

AND SO... Our Expression of Gratitude for:

Additional Member Support

NEW VOTING MEMBER: George Dicu (already a volunteer)

INCREASED INITIAL LOAN UNIT: John Cepoi (\$100)

INCREASED MONTHLY PLEDGE: Frances Ocneanu

SPECIAL FOUNDER ACCT.DEPOSIT: Angela Jonescu (\$300)

Golden Book Donations (Foundation Fund)

General Fund

Remus Bretoi (\$100)

Ana Simpson (\$100)

IN MEMORIAM--Dr. Ana Potop

Ilie & Judy Smultea

Debt.Consol.Fund

Judy Smultea (\$100)

Building Repair Fund

Valer Bursan (\$10)

Other Donations

Assistance Fund

Mircea Tanasescu (\$10)

Geo.Dicu (refugee asst.)

Luncheon/Snacks

Mesdames Jonescu, Ocneanu,

Ranga & Smultea

WE WELCOME NEW SUBSCRIBERS: (July-Dec.)

Flaviu & Mireille CRISTIAN
Dorin & Sylvia GHEORGHIU
George Francois CULICA (Paris)
Leon VASU
Catherine WHITESIDES
Anonymous Subscriber

Catherine is a musician with a local folk ensemble who took an interest in CRC programs on a recent visit.

Thank Those Who Have Renewed;

Eugenia Adams-Muresanu (NY)	Vasile & Rodica Ranga
Miron & Suzie Butariu (LA)	*Ileana Petrescu (LA)
Chirila Ciuntu (CAN,)	John Simicin (ILL.)
*Antonio Docan	*Ana Simpson
George & Cecilia Jordan	Ioan & Rodica Sirbu
Silvia Prodan Lange	Paul E. Sebastian
Peter & Ottilia Malattia	Vasile & Nicolina Stoian
Mary Patroan (85-86)	Mircea & Irene Tanasescu
Vasile Mihaileanu (S.CA)	Stefan G. Theodoru (NY)
*Traian & Frances Ocneanu	Anonymous Subscriber

* Indicates subscribers answering the call to double their subscription donation.

And Honor our Patron Donators**

Antonio Docan (\$8)	Ileana Petrescu (\$10)
Mary Patroan (\$10)	Ilie Smultea (\$100)
Emile Vicas (\$30)	

** Contributions above the suggested \$10, which help Buletinul CR more truly meet costs.

note: As mailing lists grow & costs increase (printing up 20% in July), the CRC Board has discussed limiting mailings to those showing definite interest by their subscriptions, attendance or donations of time &/or funds. (Buletinul CR subscriber rate is still \$5/yr. [\$7.50--Canada; \$10 abroad].)

Notes

It is always a pleasure to share with our readers the accomplishments of our JUNIOR MEMBERS, and we invite our friends to share with us news of note.

"Like father, like son," it seems, Andrew Stoia (son of Prof. & Mrs. Eugen Stoia of Pine Mountain Lake) as a senior honor student at UC-Santa Barbara last spring, received the university's highest award for his "Torso" in bronze, one of 27 works presented by the Art Dept. in its annual exhibit at the UC-SB Museum.

Also "Like father, like son," perhaps, congratulations are in order for Florin Gheorghiu (son of CRC contributors Dorin & Sylvia Gheorghiu of Palo Alto, who earned his Masters Degree in Electrical Engineering--Computer Science last spring from Stanford Univ., where he established an excellent scholastic record. Florin is now a staff engineer in research & development (computer hardware and software) at the ROLM Corp. of Santa Clara.

As a follow-up to our last issue, we learn that Jean Bursan, having graduated from UC-Berkeley in June, is now pursuing her M.A. at UC-Santa Cruz and hopes to work as an economic analyst in the San Francisco Bay Area upon completion in 1985. Meanwhile, Mary Smultea (senior human ecol./pol.sci major at Conn College) is looking forward to environmental journalism experience through a Jan. internship with the TV Communications Dept. of Consumers Union (CONSUMER REPORT Mag.) in Mount Vernon, NY.

In the SENIOR DEPT., we learn from the BRAZIL HERALD that CRC assoc. members & former Cariocas Professors Alexis and Angela Commene of Ottawa are still active in diplomatic and cultural life. In August they attended an international meeting for history and folklore celebrating 200 years of Ontario with many ethnic groups presenting dances,

exhibitions and lectures. Later Alexis (as president of the Brazil-Canada Cultural Assoc.) and Angela (as special ICOM-UNESCO correspondent for Macedonian and Byzantine Studies) organized for their respective groups a joint reception for Brazilian Ambassador Ronaldo Costa and former S. America Nat'l Film Board rep. officer Roland Rainville. (CRC is looking forward to the Comnenes' annual visit soon after visiting daughter Manuela Selles, who recently moved from the San Francisco to the Los Angeles Area. (We were also sorry to lose member Vasile Mihaileanu to southern Calif.)

We commend Mr. John Fagarasan for the remarkable mosaic commemorating the mission of John the Baptist and adorning the walls of the Courtyard of Holy Trinity Romanian Orthodox Church in Los Angeles (art design by M. Stamatescu.)

At this time the staff of BULETINUL CR would particularly like to offer its congratulations to Theodore Andrica, one of three journalists given the Distinguished Service Award by the Society of Professional Journalists of Cleveland, Ohio, Chapter. For 45 years Nationalities editor of the Cleveland Press, Mr. Andrica is now editor of AMERICAN ROMANIAN REVIEW. We commend Mr. Andrica for the outstanding job he has done in promoting the understanding of Romanian culture and history through this distinguished publication in the English language.

Merry Christmas

CRC BOARD

Remus Bretoi
Nicolae Cazacu
Eugen Coban
John Moldovan
Frances Ocneanu
Trajan Ocneanu
Mihai Olteanu
Vasile Ranga
Ilie Smultea

From

OFFICERS

Pres.--I. Smultea
V.Pres.--E. Coban
Rec. Secy--F. Ocneanu
Corr. Secy--I. Spinu
Treas.--J. Smultea
Gen. Mgr.--V. Ranga
Hon. Bd.--A. Jonescu

Sărbători fericite!

Subscription Form Part I

CASA ROMANA & CAPELA
(A California Nonprofit Corporation)
124 Montecito Ave., Oakland, CA 94610

Rev. 12/84

I WISH TO BE A PART OF THE FOUNDING OF CASA ROMANA & CAPELA IN THE FOLLOWING WAY(S):

1. I wish to be a CHARTER (FOUNDER) MEMBER by subscribing to _____ initial loan unit(s) @ \$100/unit. I understand that this is considered an interest-free loan for an indefinite term which Casa Romana expects to repay as her financial situation will allow and that I may convert this loan into a tax-deductible contribution at any time by notifying the treasurer in writing.

I further understand that as a founding member, I pledge myself to make monthly payments as necessary toward the amortization of the 1st deed of trust on the property in proportion to the number of initial loan units subscribed to. I wish these monthly payments to be considered as (Check One): (a) loan _____; (b) donation _____.
Moreover, I understand that in order to join the Founding Member ranks, CRC expects me to make up back member assessment/dues: \$100 for 1978-79 (\$5/mo. for 20 mos.); \$60 for 1980-81 (\$2.50/mo.); and \$180 for 1982--84 (\$5/mo.).

Total Charter Member fee is thus \$440 thru Dec. 1984 and may be paid in instalments.

I ENCLOSE \$ _____. I WISH TO PAY THE REMAINDER IN INSTALLMENTS OF \$ _____ PER MONTH.

(signature) _____ (address) _____

(print name) _____

(date) _____ Tel. No. _____

Please make checks payable to Casa Romana & Capela (or CRC) & mail to CRC @ 124 Montecito, Oakland, CA 94610 (or to Treasurer, Mrs. J. Smultea, 700 Seaside LN, Trinidad, CA 95570)

BALUL UNIRII 1985

Sîmbătă, 26 ianuarie 1985 ora 7 seara, cu ocazia aniversării Unirii Principatelor Române, va avea loc un bal la Casa Română din Oakland, 124 Montecito Avenue.

La programul artistic contribuie, printre alții, actorul Florin Scărlătescu, muzicienii Sebastian și Tuciu Bostan, și poetul Vasile Varsavia. Muzica de dans, asigurată de Flaviu Cristian, include tangouri, valsuri și rockuri clasice, precum și Perinița. Bufet și băuturi disponibile.

UNIFICATION BALL 1985

On Saturday, 26th of January at 7 p.m., a ball will be given at the Casa Română in Oakland, 124 Montecito Avenue, to celebrate the Unification of the Rumanian Principalities.

To the artistic program contribute, among others, the actor Florin Scărlătescu, the musicians Sebastian and Tuciu Bostan, and the poet Vasile Varsavia. The ball music, provided by Flaviu Cristian, includes classic pieces of tango, waltz; and rock, as well as Perinița. Buffet and beverages available.

At press time we are pleased to announce that the FOLKLORIC GROUP "Kopachka" will launch our "Unirea Principatelor" Program with the performance of a few Romanian folkdances.

CRC SUBSCRIPTION FORM (Part II)

Rev. 12/84

2. I wish to become a REGULAR VOTING MEMBER of Casa Romana & Capela by contributing \$60 in annual dues, for which I may take a tax deduction. I wish to pay my dues:
 - (a) annually ____ (\$60); (b) semi-annually ____ (\$30); (c) monthly ____ (\$5)
 3. I wish to become an ASSOCIATE & NONVOTING MEMBER of CRC by contributing \$12 as annual dues for which I may take a tax deduction. I wish to pay my dues:
 - (a) annually ____ (\$12); (b) semi-annually ____ (\$6); (c) monthly ____ (\$1).
 4. I wish to make a GOLDEN BOOK DONATION OF \$____, for which I may take a tax deduction. (Funds are earmarked for payments on the mortgage of the property.)
 5. Please accept my tax-deductible donation to the BUILDING REPAIR FUND of \$_____.
 6. Please accept my tax-deductible donation to the SPECIAL DEBT FUND of \$_____.
- NOTE: Donators' names to all the above funds are inscribed in the Golden Book (Cartea de Aur) occupying a permanent place of honor at CRC as contributions to the foundation of CRC.
7. I wish to make a tax-deductible donation to the ASSISTANCE FUND of \$_____.
(Indicate funds earmarked for special projects: _____.)
 8. I would like to subscribe to BULETINUL CR for the year(s) _____ and enclose my subscription donation of \$_____. (\$5/yr--U.S.; \$7.50 Canada; \$10 Europe)
- Please accept my special tax-deductible donation to the BULETIN FUND of \$_____

(NAME & ADDRESS): _____

(Tel. No.) _____

Dec. 25 TUES.	 CHRISTMAS DAY - Religious Services HOLY RESURRECTION ORTHODOX PAR. (Fr. Ioan D. Sirbu, officiating) <u>Please stay afterwards for coffee</u> <u>Christmas Cookies</u> CHRISTMAS DAY PROGRAM "Romanian Christmas Traditions" (with "Mos Craciun" (dir. by P. Hoadrea)) Please bring presents for Santa to distribute to children & loved ones. CHRISTMAS POT-LUCK DINNER for those wishing to stay on afterwards	11 a.m. Main Hall Noon Hr. after service
Jan. 26 SAT.	CASA ROMANA -- ANNUAL MEETING All Members Urged to Attend Election of 2 Board Members Annual Reports--Officers & Chm. CRC CELEBRATION: Anniversary of "Unification of the Principalities" PROGRAM with <u>music</u>, featuring <u>"The Kopachka Folkdancers"</u> Night of <u>Dancing</u> Buffet & Beverages Available (Door Donations Welcome)	4 p.m. Main Hall 7 p.m. Main Hall
June 	SYMPOSIUM: "Concentration Camps & Other Methods of Detention & Political Persecution in the Communist System" For information, call M. Olteanu, Chm. [707] 557-4068	
Last Sundays	Religious Services (Holy Res. Orth. Par.)	11 a.m.

THE FOUNDERS - FONDATORII

Ioan & Virginia Balaci	Romeo & Ottilia B. Malattia
*Alexander Blaga	Niculae Moisidis
Remus N. Bretoi	**John V. & Ilse Moldovan
Valer Bursan	*Frances Rafila Ocneanu
Alexander Burz	**Trajan Ocneanu
*Nicolae Cazacu	Anca & Mihai Olteanu
Ion & Stela Cepoi	Alexander Părvu, Jr.
Margareta Cismaru	Eugen Popescu
Eugen Cogan	Rodica & Vasile Ranga
*George Costache	Mircea Răţiu
George & Trudy Dănulescu	John Simicin
*Dan C. Didescu	Ioan Sirbu
*Nicolae Dimitriu	**Ilie J. Smultea
John Dumitru	*Judith Clark Smultea
Mircea Goreniciu	Ionel Spinu
*Sorin Issvoran	Elena Stamatescu-Greavu
Angela Jonescu	Eugen Stoiu
*Fam. George Jordan	Petre Sturzu
Emeric Kalman	Leon Vasu

FOUNDER MEMBERS IN PROGRESS

Constanța Arsehe Fam.	Petru Dărăban
-----------------------	---------------

VOTING MEMBERS

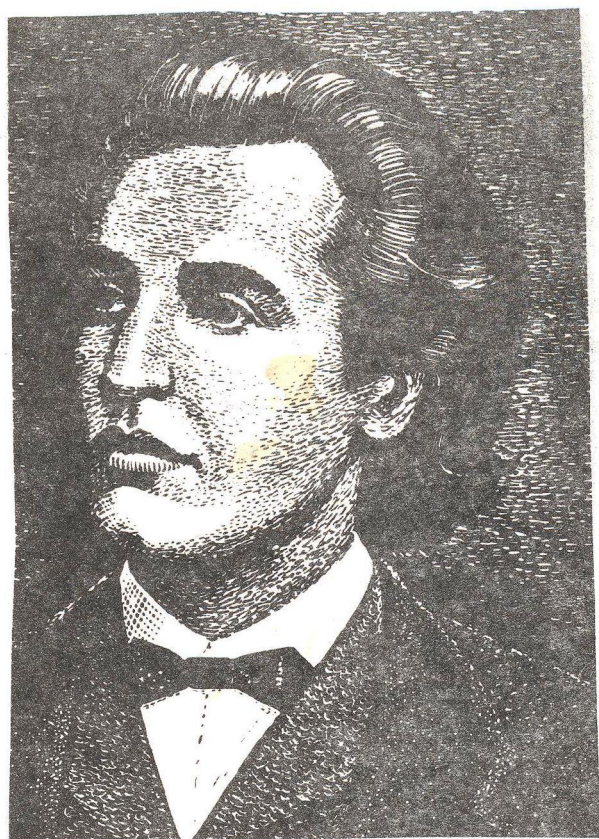
Vasile & Dia Costea	Vasile Mihaileanu
George Dicu	Vasile Navlău
Ion Ionescu	Constantin Pavel
Ion & Maria Manea-Manoliu	Joan Pizdrint
Anonymous Member	

ASSOCIATE MEMBERS

Tanase Basturea	Nicolae Novac
Flaviu Cristian	Jens Reuter
R.A. & Angela Commene	Paul Sebastian
John Covinea	Ana Simpson
Antonio Docan	Constantin Sporea
Dionisie Ghermani	Mihai & Anca Stănescu
Toma Hentea	Mircea & Irene Tanasescu
Silvia Prodan Lange	<u>Honorary Associate</u>
Ioan & Constanța Moșoiu	Margo Munroe

Acknowledgment

Romanian Orthodox Parish "Invierea Domnului"
 Unirea dela Vest Soc. of The Union & League, R.S.A.

Mihai Eminescu
